Nr 209 Kwiecień 2026 ISSN 1734-6657 Cena 4,00 zł

Zachodniopomorski magazyn ROLNICZY

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

Soja i bobowate – przyszłość zrównoważonego białka

eprasa.pl c81c225834

Drodzy Rolnicy i Mieszkańcy Polskiej Wsi,

z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego składam Państwu serdeczne życzenia pokoju, radości oraz pięknych chwil spędzonych w gronie rodziny i bliskich.
Niech ten świąteczny wielkanocny poranek napełnia Państwa serca nadzieją, a jego światło będzie źródłem siły i odwagi w podejmowaniu codziennych wyzwań.

Wielkanocny stół, pełen tradycyjnych potraw - od chleba wypieczonego z polskiego ziarna, poprzez wędliny i nabiał, po mazurki i baby - jest symbolem dostatku, który zawdzięczamy pracy polskich rolników. Dzięki Państwa zaangażowaniu, pasji i doświadczeniu możemy cieszyć się obfitością świątecznych stołów, z wysokiej jakości polskich produktów, które łączą tradycję z nowoczesnością.

W tym wyjątkowym czasie chciałbym podziękować za Państwa współpracę z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, profesjonalizm, doświadczenie oraz aktywne działania na rzecz polskiego rolnictwa i rozwoju wsi. To dzięki Państwa wsparciu możliwe jest umacnianie sektora rolno - spożywczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego naszego kraju.

Niech Święta Wielkanocne przyniosą Państwu zdrowie, pomyślność i wewnętrzny spokój, a nadchodzące miesiące – obfite plony, stabilne rynki i poczucie dobrze wykonanej pracy. Niech radość poranka wielkanocnego umacnia w Państwu przekonanie, że nawet w wymagających czasach warto patrzeć w przyszłość z ufnością i odwagą. Niech ten czas będzie także źródłem wdzięczności za codzienną pracę oraz dumy z jej znaczenia dla całej wspólnoty.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

Szanowni Państwo! Drodzy Rolnicy i Mieszkańcy Wsi!

Z okazji Świat Wielkanocnych składam Państwu najserdeczniejsze życzenia zdrowia, spokoju oraz nadziei płynącej z tajemnicy Zmartwychwstania. Niech budząca się do życia przyroda przyniesie Państwu siły do podejmowania nowych wyzwań, zwłaszcza związanych z efektywnym prowadzeniem gospodarstw rolnych, i nadzieję na realizację wszystkich planów. Niech nadchodząca wiosna przyniesie pomyślność w gospodarstwach, urodzajne plony, sprzyjającą pogodę oraz satysfakcję z owoców Waszej pracy.
A nade wszystko chciałbym wyrazić pragnienie, aby te Święta zakończyły wszelkie konflikty, jakie obecnie toczą się na świecie. Myślę, że będę wyrazicielem oczekiwań wszystkich, nie tylko mieszkańców obszarów wiejskich, aby Pokój Świąt Wielkiej Nocy zagościł w każdym domu, przy każdym stole, niosąc ze sobą miłość i radość.
Polska wieś jest strażnikiem wielu pięknych wielkanocnych tradycji – od wspólnego przygotowywania koszyczków ze święconką, przez kultywowanie ludowych obrzędów, aż po radosne świętowanie w gronie najbliższych. Dzięki przywiązaniu do zwyczajów i wartości przekazywanych z pokolenia na pokolenie nasze dziedzictwo kulturowe pozostaje żywe i autentyczne.
Życzę Państwu, aby Święta Wielkanocne były czasem spędzonym w gronie rodziny, w atmosferze życzliwości oraz wzajemnego wsparcia i nadziei na dobre, spokojne jutro.

Błogosławionych Świąt
Zmartwychwstania Pańskiego

Podsekretarz Stanu
Adam Nowak

eprasa.pl c81c225634

Z okazji Świąt Wielkanocnych składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, spokoju oraz radości płynącej ze wspólnie spędzonych chwil w gronie najbliższych.

Niech ten wyjątkowy czas przyniesie nadzieję, wiosenną energię oraz optymizm, a budząca się do życia przyroda będzie inspiracją do podejmowania nowych wyzwań i realizacji planów – zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym.

Życzymy Państwu wielu pogodnych dni, pomyślności oraz wszelkiej pomyślności w nadchodzącym czasie.

Dyrekcja oraz Pracownicy
Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach

W NUMERZE

SYGNAŁY - INFORMACJE

6/ VII Zachodniopomorska Konferencja Rybacka
8/ Mieszkańcy silni swoim Kołem, czyli o Kole Gospodyń Wiejskich ze Słodkowa
11/ Alles gut, czyli co słychać u naszych niemieckich sąsiadów?
14/ Wieś piękna i nowoczesna
16/ Jak postępować z odpadami?

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ

19/ Biologiczna i chemiczna ochrona kukurydzy przed szkodnikami w 2026 roku
21/ Nowe odmiany w krajowym rejestrze JĘCZMIEŃ, OWIES, PSZENŻYTO, ŻYTO
25/ Ziemniaki i bobowate w nowej odsłonie
27/ Nowe odmiany roślin wiechlinowatych
29/ Rośliny miododajne z pożytkiem dla pszczół i ludzi
32/ Postaw na pewniaka – wybieraj z Listy odmian zalecanych
34/ Soja i bobowate – przyszłość zrównoważonego białka
36/ Powrót konopi: ekologiczna alternatywa dla współczesnego przemysłu
38/ Zalecenia
40/ Gleba to żywy organizm – wykorzystaj jej potencjał
41/ ASF – realne zagrożenie dla hodowli świń w Polsce

PORADNIK GOSPODYNI

42/ Brokuł: superwarzywo, które warto pokochać
44/ Pyłek pszczeli – bomba witaminowa
46/ Ekologiczne nawożenie roślin doniczkowych
48/ Kalendarz biodynamiczny

SYGNAŁY - INFORMACJE
To już sto lat firmy STIHL! 4

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ
18 Prawidłowa gospodarka na użytkach zielonych – użytkowanie kośne i pastwiskowe

PORADNIK GOSPODYNI
34 Lekko, słodko, bez pieczenia

EKONOMIKA DLA ROLNIKA

49/ Informacja handlowo-rynkowa
52/ Średnie zakupu/sprzedaży użytków rolnych
53/ Rynki rolne

eprasa.pl c81c225834

WYSTAWA OGRODNICZA
BARZKOWICKA WIOSNA
9-10 MAJA 2026

Wstęp wolny | Barzkowice

SOBOTA | 9 MAJA 2026

10.00 Oficjalne otwarcie Wystawy
- Konkurs „III Sołeckie Potyczki"
- Konkurs kulinarny "Wiosna na talerzu"
- Występy artystyczne

16.00 Występ zespołu Duo Voice
17.00 Występ zespołu **B-QLL**
18.15 Występ zespołu **Long&Junior**
19.30 Dyskoteka z DJ Aplauz
21.00 Zakończenie pierwszego dnia Wystawy

NIEDZIELA | 10 MAJA 2026

9.00 Otwarcie Wystawy
- Konkurs na „Najładniejsze stoisko Kół Gospodyń Wiejskich"
- Konkurs "Pszczoły bez tajemnic"
- Uroczyste podsumowanie konkursu "Pszczoła - złote serce ekosystemu"
- Występy artystyczne

17.00 Oficjalne zakończenie Wystawy

NA ODWIEDZAJĄCYCH CZEKAJĄ

Prezentacja firm wystawienniczych

stoiska ogrodnicze, pszczelarskie, handlowe, gastronomiczne, ekologiczne, z rękodziełem, z ofertą szkół rolniczych, "Barzkowicki Przystanek Kół Gospodyń Wiejskich", stoisko doradcze ZODR, rolno-spożywcze,

Konkursy i Ekostrefa

Ekostrefa i konkursy ekologiczne, m. in. „Zapylacz za wiedzę" z możliwością wygrania drzewka owocowego, liczne konkursy z nagrodami, zarówno dla dzieci, jak i dorosłych

Atrakcje dla każdego

liczne konkursy dla dzieci, dorosłych, rodzin, Kół Gospodyń Wiejskich itp., animacje, Wesołe Miasteczko, malowanie twarzy

Zwierzęta

Pokaz Zwierząt, Strefa Łowiecka

Króliki terapeutyczne

zabawa i kontakt ze zwierzętami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

Lokalizacja: **73-134 Barzkowice 2**
wystawa@zodr.pl | **91 479 40 17**
Więcej informacji: **www.zodr.pl/wystawa**

*Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany w programie Wystawy

eprasa.pl c81c225834

Zachodniopomorski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach

70 LAT
ZACHODNIOPOMORSKIEGO DORADZTWA ROLNICZEGO

BARZKOWICKI PRZYSTANEK KÓŁ GOSPODYŃ WIEJSKICH

9-10 MAJA 2026

Zgłoś swoje **KGW** już dziś!

podczas Wystawy Ogrodniczej
BARZKOWICKA WIOSNA

Konkursy

III SOŁECKIE POTYCZKI
9 MAJA 2026

WIOSNA NA TALERZU
SMAKI PORANKA
9 MAJA 2026

NAJŁADNIEJSZE STOISKO WYSTAWIENNICZE KGW
10 MAJA 2026

Szczegóły na stronie: **www.zodr.pl/wystawa/dla-wystawcow**

Kontakt i informacje:
e.bodys@zodr.pl, tel. **91 479 40 59**

eprasa.pl c81c225834

VII Zachodniopomorska Konferencja Rybacka

VII Zachodniopomorska Konferencja Rybacka, która odbyła się 20 marca w siedzibie ZODR, zgromadziła szerokie grono przedstawicieli nauki, instytucji oraz praktyków związanych z rybactwem i rolnictwem. Tegoroczne spotkanie przebiegało pod hasłem ochrony środowiska i zasobów wodnych w kontekście rozwoju rybactwa i zootechniki – tematu, który z roku na rok zyskuje na znaczeniu.

BEATA GARDYGAJŁO, ZODR w Barzkowicach

Zasoby wodne w Polsce intensywnie ubożeją, dlatego ich ochrona ma szczególne znaczenie dla środowiska, gospodarki i bezpieczeństwa. Od lat obserwujemy obnażający się poziom wód gruntowych, długotrwałe susze oraz rosnące zapotrzebowanie na wodę w rolnictwie. Coraz większe znaczenie ma stosowanie tzw. dobrych praktyk i nowoczesnych rozwiązań w biotechnologii – w produkcji zwierzęcej, rozrodzie ryb, czy oczyszczaniu wód z hodowli.

Podczas konferencji przedstawiono praktyczne, a zarazem nowoczesne i przyjazne środowisku rozwiązania w produkcji zwierzęcej i akwakulturze. W programie znalazły się zagadnienia dotyczące kontrolowanego rozrodu ryb, potencjału rybactwa śródlądowego w regionie oraz roli zbiorników wodnych stojących w kształtowaniu jakości wód płynących. Duże zainteresowanie wzbudził temat „Powrót króla", czyli restytucja jesiotra w dorzeczu Odry. Nie zabrakło także wystąpień poświęconych innowacjom, tematów dotyczących pogarszających się stanów zasobów wodnych, problemu obniżania poziomu wód gruntowych i ich konsekwencji oraz zagrożeń zanieczyszczeniami lokalnymi, a także przyduchami, jakie w ostatnich latach odnotowano w naszym regionie. Uczestnicy wysłuchali także interesujących wykładów na temat sztucznych zbiorników wodnych jako elementu retencji i siedlisk ryb w krajobrazie rolniczym w dobie zmian klimatu.

Wydarzenie otworzył Dyrektor Ośrodka, Dawid Adamski, który powitał licznie zgromadzonych gości. Rolę prowadzącego konferencji pełnił dr hab. inż. Adam Tański, prof. ZUT, Prezes Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie. Konferencja zakończyła się podsumowaniem najważniejszych wniosków oraz zapowiedzią dalszej współpracy między nauką a praktyką. Podkreślono, że tego typu wydarzenia są kluczowe dla rozwoju branży rybackiej i skutecznej ochrony środowiska wodnego. Zapowiedziano również kolejną edycję wydarzenia w przyszłym roku.

Konferencja została objęta patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Zachodniopomorskiego, Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Patronat medialny objęli: Radio Szczecin i TVP 3 Szczecin TVP I info. W organizację wydarzenia zaangażowało się wiele instytucji i organizacji branżowych, w tym: Wojewódzka Państwowa Straż Rybacka w Szczecinie, KOWR OT w Szczecinie, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa, Okręgi PZW ze Szczecina, Gorzowa Wielkopolskiego i Koszalina oraz Sieć Zachodniopomorskiej Lokalnej Grupy Rybackiej :Lokalna Grupa Rybacka Zalew Szczeciński, Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej, Mieleńska Lokalna Grupa Rybacka, Rybacka Lokalna Grupa Działania Pomorza Zachodniego, Rybacka Lokalna Grupa Działania Morze i Parsęta.

eprasa.pl c81c225834

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

70 LAT ZACHODNIOPOMORSKIEGO DORADZTWA ROLNICZEGO

WYSTAWA OGRODNICZA
BARZKOWICKA WIOSNA

SOBOTA, 9 MAJA 2026 r.

17:00 B-QLL

18:15 Long & Junior

19:30 DYSKOTEKA
DJ Aplauz

WSTĘP WOLNY!

eprasa.pl c81c225834

Cecylia Wojnik

Mieszkańcy silni swoim Kołem, czyli o Kole Gospodyń Wiejskich ze Słodkowa

Rozmowa z **RENATĄ BARSZCZ**, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich SŁODZIANKI w Słodkowie, gmina Suchań

Przeżytek z czasów PRL? Nie! Koła Gospodyń Wiejskich w ostatnim czasie ponownie wkroczyły na scenę lokalną i to z ogromnym przytupem. Pieką, tworzą, uczą się i nauczają innych, wskazując nowe możliwości rozwoju. Nie tylko panie, ale i panowie coraz częściej zrzeszają się w KGW, by lokalnie zrobić coś z niczego. O tym jak założyć koło gospodyń wiejskich i co można już z taką organizacją zrobić opowiada Renata Barszcz, która jest przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich „Słodzianki" ze Słodkowa.

Od kiedy działa Koło Gospodyń Wiejskich w Słodkowie?
Nasze koło powstało dokładnie 13 grudnia 2018 roku.

Co było przyczynkiem do tego i ilu członków zrzeszacie?
Jako nieformalna grupa prężnie działałyśmy już od 2015 roku. A jak pojawiła się możliwość w łatwy i szybki sposób założenia koła to z takiej szansy skorzystałyśmy. Sformalizowanie naszej działalności dało nam duże możliwości. Jedna z nich to samodzielne pisanie projektów i pozyskiwanie środków na realizację naszych planów. Dlatego w 2018 roku założyłyśmy Koło Gospodyń Wiejskich „Słodzianki". Na chwilę obecną w kole są 32 osoby, w tym 19 kobiet i 13 mężczyzn.

Jak panowie odnajdują się w kole gospodyń?
Nasi panowie dobrze odnajdują się w kole. Nie mają wyjścia, bo pomagają swoim żonom:) Ale tak na poważnie są bardzo potrzebni. Są częścią koła. Pomagają nam przy ciężkich pracach, gdzie potrzebna jest siła fizyczna. Mamy kogo poprosić o transport, rozłożenie namiotu na imprezach. Jak trzeba to w kuchni też pomagają. Nasi panowie są dla nas zawsze do dyspozycji, za co bardzo im dziękujemy.

Czym się państwo w swoim kole zajmujecie?
Początkowo działaliśmy prężnie w szeroko pojętym rękodziele. Z biegiem czasu powstało wiele kół, więc wyrosła nam konkurencja. Co za tym idzie, rękodzieło stało się bardzo popularne. Dodatkowo pomoc finansowa z ARiMR umożliwiła kołom rozwinąć swoje talenty i rynek nasycił się rękodziełem. Na chwilę obecną pozostaliśmy przy corocznym wyplataniu palm wielkanocnych. Całą energię z rękodzieła przekierowałyśmy na wspieranie wszelkiego rodzaju wydarzeń w naszej miejscowości, począwszy od dnia kobiet,

eprasa.pl c81c225834

dnia dziecka, dożynek, mikołajek, po zabawę sylwestrową. Dbamy również o wiosenne porządki na placu zabaw czy terenu przy kościele.

Co tworzyliście w czasach, kiedy rękodzieło było jeszcze mało rozpowszechnione?

W czasach, kiedy rękodzieło było jeszcze mało rozpoznawalne była mała konkurencja i duże możliwości. A u nas za to był brak pieniędzy i ogromna motywacja do działania. Głód finansowy tylko nas napędzał. A jedyne, czego mieliśmy pod dostatkiem, to wyobraźnia. I ona nas nie zawiodła. Dary natury były naszym sprzymierzeńcem. Szyszki, orzechy, żołędzie. Powstawały z nich choinki, bombki i rozchodziły się jak świeże bułeczki. Sztuczne choinki zalegające gdzieś na strychach też dostały nowe życie – w postaci pięknych wianków i stroików. Wytwarzaliśmy rękodzieło w ilościach hurtowych. Działaliśmy trochę na zasadzie fabryki, bo taką mieliśmy moc przerobową. W zasadzie zaczynaliśmy od zera, a dorobek nasz jest obecnie bardzo duży. Gdzie nie spojrzymy, tam widzimy naszą pracę. Daje to nam dużo radości. Ale największym naszym osiągnięciem jest stworzenie zgranej lokalnej społeczności.

Z czego jeszcze jesteście najbardziej dumni?

Bardzo cieszy nas to, że sala, w której się spotyka nasze koło jest wyposażona na tip-top. Można tu śmiało organizować duże imprezy na 60 osób. Pozyskane przez nas projekty „Wieś w naszych rękach", „Dzieci zmieniają świat", „Skąd się bierze miód", „Zdrowo jemy, nie tyjemy", „Aktywne Koło Gospodyń Wiejskich Pomorza Zachodniego" to nie tylko środki finansowe. To duża dawka wiedzy i satysfakcja, że potrafimy sięgać wyżej i dalej. Mamy piękne skwery, plac zabaw, miejsce rekreacji. Co roku przed dożynkami dekorujemy wieś. Dekoracje są wesołe i kolorowe. Co roku jest ich więcej. Jest przy tym sporo pracy, ale i dużo radości. Dumni to może za dużo powiedziane, ale możemy być z siebie zadowoleni. Od początku istnienia koła do chwili obecnej zarząd pozostaje w tym samym składzie. Świadczy to o tym, że jesteśmy zgodnym kołem.

Ale Koło Gospodyń Wiejskich w Słodkowie, którego jest pani przewodniczącą to nie tylko zabawa i tworzenie czegoś z niczego. To także rzeczywista pomoc osobom potrzebującym?

Owszem. Kiedy w sąsiedniej wsi spaliło się gospodarstwo, bardzo chcieliśmy pomóc. Uczestniczyłyśmy w festynie charytatywnym. Sprzedawałyśmy ciasta, ciepłe posiłki. Na licytację przyszykowaliśmy kosze z domowymi przetworami. Braliśmy udział w pomocy dla Ukrainy. Organizowaliśmy zbiórkę dla powodzian. Staramy się w miarę naszych możliwości uczestniczyć w akcjach pomocowych.

Jednak nie tylko w taki sposób Koło pomaga?

Nasza miejscowość to przeważnie osoby starsze. Mała społeczność, która dobrze się zna. O wszystkich wydarzeniach dotyczących wsi informujemy się na grupie. Jeśli ktoś potrzebuje pomocy to szybko o tym wiemy. Działamy i nie zostawiamy nikogo w potrzebie. Organizujemy Dzień Dziecka, Mikołajki, tworzymy warsztaty dla dzieci i dorosłych. W naszym sołectwie mieszka około 100 osób, więc wszystko co robimy – robimy wspólnie, nie patrząc na to czy ktoś należy do koła czy nie. Przemieszczamy się zazwyczaj jedną

eprasa.pl c81c225834

grupą. Ostatnio byliśmy na pikniku rodzinnym w niedalekim Słodkówku. Rodzice, dzieci i osoby lubiące wycieczki poszły pieszo, starsze pojechały samochodami. Było nas 46 osób na około 100 mieszkańców. Lubimy bawić się w swoim towarzystwie.

Organizujecie warsztaty dla mieszkańców wsi?

Staramy się inwestować w nasze dzieci. Organizujemy w okresach przedświątecznych, czyli na Boże Narodzenie i Wielkanoc, warsztaty tematyczne dla najmłodszych. Naszą tradycją stały się wyjazdy z okazji Dnia Dziecka i Mikołajków. Zabieramy dzieci na przykład na lodowisko do Stargardu, na strzelnicę do Chociwla czy do stadniny koni do Sulina. Plac zabaw mają na co dzień, więc w te szczególne dni staramy się im zapewnić coś innego. Nie tylko dzieci przychodzą na warsztaty, dorośli również mają chwile przyjemności, np. warsztaty urody, gdzie z fajnymi produktami przyjechała do nas przedstawicielka firmy kosmetycznej. Również ciekawą wiedzę przekazała nam pani podczas warsztatów zielarskich. No i się zaczęła u nas moda na różne cuda natury: ocet jabłkowy, nalewka z orzechów włoskich, z mięty, dzikiego bzu… Staramy się, aby zawsze coś się u nas działo.

Organizujecie więc warsztaty, ale i sami się uczycie poprzez różnego rodzaju szkolenia?

Oczywiście. Korzystamy ze wsparcia Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, staramy się uczestniczyć we wszystkich spotkaniach skierowanych do kół. Lubimy spotkania online, tak szeroko rozpropagowane podczas epidemii COVID-19. Jest to wygodna forma edukacji. Jednak kontakt bezpośredni z wykładowcą i oczywiście spotkania z koleżankami z innych kół są fajniejsze.

Jak pozyskujecie środki finansowe na swoje działania?

W naszych działaniach finansowo wspiera nas Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Same również zarabiamy na nasze potrzeby. Bierzemy udział w piknikach, festynach i tu sprzedajemy nasze produkty. Są to pierogi, zupy, ciasta i inne cuda, które wychodzą spod naszych rąk. Piszemy projekty. Jak już wcześniej wspominałam, wyplatamy palmy wielkanocne. Są one piękne, kolorowe i dobrze się sprzedają. Zarobione pieniądze przeznaczamy na swoje potrzeby. Podczas targów w Barzkowicach miałyśmy stoisko gastronomiczne i jeden cel: dużo sprzedać, dużo zarobić. Pieniądze ze sprzedaży naszych wyrobów przeznaczyliśmy na remont kościoła. Poszło nam całkiem dobrze.

Jakie macie państwo plany na najbliższą przyszłość?

Na chwilę obecną najważniejszym celem, jaki sobie postawiliśmy jako koło gospodyń wiejskich jest pozyskanie środków na kościół. Jest on elementem dziedzictwa kulturalnego naszego społeczeństwa. Obecnie jest w remoncie, więc każdy grosz się przyda. Staramy się dbać o to, co mamy. Mamy tylko kościół i świetlicę. I na tym się koncentrujemy. Oczywiście nie zapominamy o sobie. Chcemy zainwestować we własny rozwój osobisty poprzez organizowanie kursów, warsztatów. Może Carving lub Food Planting? Pozwoli to nam zdobyć nowe umiejętności.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl c81c225834

Cecylia Wojnik

Alles gut, czyli co słychać u naszych niemieckich sąsiadów?

Rozmowa z **EMANUELEM REIM**, prezesem Związku Rolników Uecker–Randow i **EDYTĄ ZIELIŃSKĄ**, kierownikiem projektów polsko-niemieckich

Województwo zachodniopomorskie, ze względu na specyfikę swojego położenia, granicząc z Niemcami siłą rzeczy współpracuje ze swoimi sąsiadami. A czy w Niemczech istnieje instytucja podobna do Ośrodka Doradztwa Rolniczego? Jak wygląda rolnictwo w Niemczech? Czego obawiają się tamtejsi rolnicy? Co chcieliby przenieść na swój grunt z naszego podwórka? I wreszcie, w jakim zakresie współpracują z nami niemieckie związki rolników? Na te i wiele innych pytań odpowiadają Emanuel Reim, prezes Związku Rolników Uecker-Randow oraz Edyta Zielińska, kierownikiem projektów polsko-niemieckich w tymże Związku.

Czym zajmuje się Związek Rolników Uecker-Randow?

Emanuel Reim: Związek Rolników jest instytucją, która zrzesza rolników i wspiera ich działania. Jesteśmy organem samostanowiącym, dobrowolnym, co oznacza, że rolnicy nie muszą się u nas zrzeszać. Mamy ponad 200 członków. Są to zarówno gospodarstwa rolne, producenci, hodowcy bydła i trzody chlewnej. Oprócz tego posiadamy 20 wspierających firm zarówno okołorolniczych, jak i instytucje wspierające, typu banki. Staramy się, żeby interesy naszych rolników były reprezentowane, a nasz głos doszedł na szczebel Bundesland, a stamtad na poziom federalny. Jest to główny cel naszej działalności.

Od lat współpracujecie Państwo z różnymi jednostkami okołorolniczymi. Z jakimi i na jakiej zasadzie?

E. R.: Jako Związek współpracujemy z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izbami Rolniczymi i innymi instytucjami okołorolniczymi. Współpracujemy także ściśle z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie. Rozmawiamy o problemach w naszym regionie, wymieniamy swoje poglądy i szukamy rozwiązań. Dzięki tej wymianie rodzą się nowe pomysły, które dają nam wszystkim nowe impulsy do pracy. Nasza współpraca trwa już 20 lat i bardzo się z niej cieszymy.

Przekładając na polskie realia, jaki jest zasięg działania Związku?

E. R.: Działamy w powiecie Uecker-Randow, jest to część Meklemburgii i Pomorza Przedniego. A od wielu lat wspolpracujemy także przy granicy polsko-niemieckiej, organizując lub uczestnicząc w różnego rodzaju seminariach, warsztatach i spotkaniach.

Jak wielu rolników zrzeszonych jest w powiecie Uecker-Randow i jak to się przekłada na powierzchnię użytków rolniczych będących pod opieką Związku?

E. R.: Zrzeszamy około 70% rolników naszego powiatu, a jeżeli chodzi o powierzchnię to jest to okolo 60 tysięcy hektarów.

Czy członkostwo w Związku jest odpłatne?

E. R.: Rolnicy, którzy zechcą się zrzeszać w naszym Związku opłacają roczne składki członkowskie.

Co zyskują rolnicy poprzez zrzeszenie się?

E. R.: Dużym plusem jest to, że doradzamy rolnikom, tworzymy placówkę doradczą, wpływamy na opracowanie różnych dyrektyw, wspieramy ich we wszelkiego rodzaju instytucjach. Informujemy o bieżącej sytuacji na rynku rolniczym, przedstawiamy tendencje, terminy, pomagamy w zakresie rolniczego ubezpieczenia społecznego. Poza tym wpływamy na opracowanie i realizację dyrektyw Unii Europejskiej. Jesteśmy też placówką kształcącą, wspieramy szkoły, wystawiamy się na targach. Generalnie rzecz ujmując

eprasa.pl c81c225834

reprezentujemy interesy rolników na wszystkich możliwych poziomach.

Organizujecie dla swoich rolników szkolenia?

E. R.: Organizujemy różne szkolenia odnośnie stosowania środków ochrony roślin. Szkolimy także z technologii hodowli zwierząt, jak i szeroko mówimy o biogazowniach. Dużym zainteresowaniem cieszą się nasze szkolenia w zakresie nowości na rynku maszyn.

Edyta Zielińska: Organizujemy również kilkudniowe wyjazdy studyjne do Polski. W roku 2024 byliśmy we Wrocławiu, a w 2025 roku w Poznaniu. Nasi rolnicy mieli okazję zwiedzić okoliczne gospodarstwa rolne, hodowlane, pokazowe, projekty uniwersyteckie oraz zgłębić wiedzę w tematyce energii odnawialnej i innowacjach w rolnictwie.

Związek prowadzi także działalność szkoleniową dla dzieci i promuje pozytywne aspekty rolnictwa. Co w ostatnim czasie udało się Państwu zrealizować?

E. Z.: Tak, pracujemy także z dziećmi. Mamy zaprzyjaźnione szkoly podstwawowe, które przyjeżdżają do nas na zajęcia cyklicznie z całego regionu. Współpracujemy z katolickim Centrum Spotkań MIA w Löcknitz, prowadzimy także rozmowy z polskimi szkołami i przedszkolami przy granicy. Celem tych spotkań jest edukacja dzieci w zakresie rolnictwa, zwierząt żyjących w gospodarstwie rolnym, energii odnawialnej itp. Poprzez naukę, wspólną pracę i zabawę na świeżym powietrzu oraz rozmowy z dziecmi, wykorzystując ich wrodzoną ciekawość i otwartość na świat, pokazujemy jak duży wpływ ma rolnictwo na nasze życie. Spotkania odbywają się także w gospodarstwie hodowlano-rolnym, gdzie dzieci mają bezpośredni kontakt z naturą, zwierzętami, zbożami i maszynami rolniczymi. Tematyka tych spotkań jest różnorodna, dzieci zawsze chętnie się angażują, a do domu wracają zachwycone.

A przy jakim projekcie współpracują Państwo obecnie z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie?

E. Z.: Obecnie uczestniczymy jako partnerzy w bardzo interesującym projekcie FMP Interreg Euroregion Pomerania, którego wnioskodawcą jest Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie Wydzial Biotechnologii i Hodowli Zwierząt. Projekt nosi tytuł: „Współpraca transgraniczna i wymiana doświadczeń w zakresie badań ultrasonograficznych i ich zastosowanie w hodowli owiec i kóz na praktycznych przykładach w gospodarstwach ekologicznych w polsko-niemieckim regionie przygranicznym". Celem projektu jest wymiana doświadczeń i umiejętności praktycznych w zakresie badań ultrasonograficznych (USG) w reprodukcji owiec, kóz i bydła. Poprzez badania i obserwacje zwierząt w okresie ciąży i laktacji chcemy pomóc im w normalnym zdrowym przebiegu ciąży. Projekt rozpoczal się 15.05.2025 r. i potrwa do 15.05.2026 r. Dnia 30.10.2025 r. odbyło się seminarium połączone z warsztatami praktycznymi, na którym omó-

eprasa.pl c81c225834

wione zostały pierwsze wnioski i wyniki badań dotyczące projektu.

Jak oceniają Państwo sytuację polskich rolników na tle niemieckich realiów?

E. R.: Dzięki tej współpracy polsko-niemieckiej widzimy, że polscy rolnicy mają duże możliwości sprzedaży swoich produktów, ale też borykają się z różnymi problemami indywidualnymi i regionalnymi, tak jak i nasi rolnicy. Sądzę więc, że sytuacja jest porównywalna. Ale dzięki wizytom studyjnym, które organizujemy co roku, widzimy, że rolnictwo w Polsce rozwija się w bardzo dobrym kierunku.

Z jakimi problemami borykają się niemieccy rolnicy?

E. R.: Głównym problemem ostatnich lat jest brak politycznych warunków ramowych. To prowadzi do tego, że rolnicy nie widzą sensu i nie mają motywacji inwestowania, głównie w produkcję zwierzęcą. To prowadzi do tego, że stoimy w miejscu, a przez to nie ma rozwoju.

Jednak nie da się nie zauważyć, że w ostatnim czasie na terenie Państwa landu powstało wiele biogazowni. Jak oceniają Państwo tą sytuację?

E. R.: Te biogazownie powstawały na przestrzeni 20 lat i była to dobra możliwość, aby regionalnie produkować własną energię. W tej chwili znajdujemy się w trudnej fazie transformacji energetycznej. Mamy nadzieję, że instalacje, które powstały, sprostają wyzwaniom, które niesie ta transformacja ze sobą.

Przekraczając granicę polsko-niemiecką od razu zauważa się mnogość instalacji fotowoltaicznych i wiatraków. Praktycznie całe połacie ziemi zajęte są przez tego typu instalacje. Czy będzie ich w najbliższym czasie jeszcze więcej?

E. R.: W tym względzie widzimy dużą szansę dla siebie, dlatego ta faza transformacji jest taka ekscytująca. My, jako rolnicy, mamy szansę partycypować w produkcji tego prądu. Z drugiej strony jest to ogromne wyzwanie, aby nadwyżki prądu, które powstają w naszym kraju związkowym na północy Niemiec, mogły być przesuwane na południe Niemiec, gdzie takich możliwości w pozyskiwaniu energii nie ma. Nie mamy sieci przesyłowych, aby ten wyprodukowany prąd przesłać dalej. W zawiązku z tym wiele wiatraków stoi. Często jest tak, że zimą nie mamy ani słońca dla fotowoltaiki ani wiatru dla wiatraków i musimy kupować energię z Francji i z Polski. Szukamy możliwości balansu tej sytuacji.

W Polsce zachodniej mamy wiele gospodarstw wielkopowierzchniowych, a przesuwając się na wschód zaczyna się rozdrobnienie. Jak to wygląda w Niemczech? Czy także występują regionalizacje pod kątem wielkości gospodarstw rolnych?

E. R.: U nas jest dokładnie odwrotna sytuacja. We wschodnich i północnych Niemczech mamy wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne, a na południu są małe gospodarstwa, które jednak też się jakoś utrzymują. Najczęściej jest tak, że ci rolnicy mają inną pracę zawodową, a rolnictwem zajmują się jako drugim etatem.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl c81c225834

Wieś piękna i nowoczesna

Piękno i nowoczesność mogą iść w parze, a wieś – z pomocą technologii – może być nie tylko miejscem do życia, ale także inspiracją i przykładem dla innych.

DOMINIKA SZCZĘSNA, ZODR w Barzkowicach

orasa.pl c81c225834

Wieś od zawsze kojarzona była z harmonią natury, pięknem krajobrazu i troską o przestrzeń wspólną. Dziś jednak coraz częściej to nowoczesne technologie stają się sprzymierzeńcem w dbałości o estetykę i funkcjonalność przestrzeni wiejskiej. Estetyzacja – rozumiana jako świadome kształtowanie otoczenia, które jest zarówno piękne, jak i przyjazne – wkracza w XXI wiek z pomocą innowacyjnych rozwiązań cyfrowych, ekologicznych i projektowych.

Nowoczesność w służbie tradycji

Współczesna wieś to miejsce, gdzie tradycja spotyka się z technologią. Coraz częściej można zobaczyć, że estetyczne zagospodarowanie przestrzeni idzie w parze z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych – od planowania ogrodów i skwerów w aplikacjach 3D, po projekty elewacji i małej architektury wykonywane w programach graficznych. Dzięki nowym technologiom mieszkańcy wsi mogą tworzyć projekty koncepcyjne swoich miejscowości, wizualizować zmiany i wspólnie decydować o wyglądzie przestrzeni publicznej. To, co kiedyś wymagało wielu spotkań i szkiców, dziś można przygotować w kilka godzin na komputerze czy tablecie.

Inteligentne rozwiązania

Innowacje technologiczne coraz częściej wspierają estetyzację wsi w praktyce:

- inteligentne oświetlenie uliczne – energooszczędne lampy LED z czujnikami ruchu nie tylko poprawiają bezpieczeństwo, ale też tworzą przyjemny klimat po zmroku;
- systemy nawadniania ogrodów i terenów zielonych – sterowane aplikacją, oszczędzają wodę i utrzymują roślinność w doskonałej kondycji przez cały sezon;
- fotowoltaika i pompy ciepła – oprócz funkcji użytkowej, mogą stać się częścią nowoczesnej, estetycznej zabudowy – schludnej, zintegrowanej z otoczeniem;
- zielone przystanki, ogrody wertykalne i wiaty solarne – łączą nowoczesny design z ekologicznym podejściem i dbałością o krajobraz.

Takie rozwiązania nie tylko poprawiają wygląd miejscowości, ale też podkreślają nowoczesny, odpowiedzialny charakter wsi – miejsca, które szanuje tradycję, ale odważnie patrzy w przyszłość.

Estetyzacja cyfrowa – promocja w sieci

Współczesna estetyka to nie tylko wygląd fizycznej przestrzeni, ale też wizerunek w sieci. Wiejskie społeczności, Koła Gospodyń Wiejskich czy lokalne stowarzyszenia coraz częściej korzystają z mediów społecznościowych, stron internetowych i platform promocyjnych, by prezentować swoje działania. Estetyczne zdjęcia potraw, rękodzieła, ogrodów czy odnowionych przestrzeni publicznych to nie tylko powód do dumy, ale i skuteczny sposób promocji wsi. Dobrze zaprojektowane grafiki, logo KGW czy film promocyjny wykonany dronem potrafią przyciągnąć uwagę i pokazać, że wieś jest nowoczesna, aktywna i kreatywna.

W wielu szkołach i ośrodkach kultury na wsi technologia staje się narzędziem edukacyjnym. Dzieci uczą się projektować ogródki w aplikacjach komputerowych, tworzyć plakaty promujące czystość i porządek w otoczeniu, a nawet realizować projekty 3D małej architektury – ławek, rabat czy tablic informacyjnych. Takie zajęcia rozwijają nie tylko wrażliwość estetyczną, ale też praktyczne umiejętności techniczne i poczucie współodpowiedzialności za przestrzeń publiczną.

Ekologia, estetyka i technologia

Dzisiejsze innowacje często łączą piękno z ekologią. Systemy odzysku wody deszczowej, zielone dachy, naturalne materiały budowlane czy inteligentne systemy segregacji odpadów sprawiają, że wieś staje się czystsza, zdrowsza i bardziej przyjazna mieszkańcom. Coraz częściej estetyka wiejskich przestrzeni polega nie na przepychu, ale na harmonii – połączeniu technologii z naturą. Drewniane elementy małej architektury, naturalne ogrody kwietne, łąki zamiast trawników czy stacje ładowania rowerów elektrycznych – to wszystko przykłady nowoczesnej, estetycznej wsi z duszą.

Wspólne działanie

Nowoczesne technologie ułatwiają współpracę mieszkańców. Dzięki aplikacjom lokalnym i mediom społecznościowym można wspólnie planować akcje porządkowe, konsultować projekty zagospodarowania przestrzeni czy dokumentować postępy w odnowie wsi. W ten sposób estetyzacja staje się nie tylko działaniem wizualnym, ale społecznym – budującym więzi i poczucie wspólnoty.

eprasa.pl c81c225834

Jak postępować z odpadami?

Produkcja rolnicza generuje różnego rodzaju odpady, w tym odpady komunalne oraz odpady związane z działalnością rolniczą. Rodzaj odpadów, jakie powstają w gospodarstwach rolnych, jest uzależniony od kierunku produkcji gospodarstwa, a ich ilość od wielkości produkcji, ale także od sposobu jej organizacji.

EMILIA KRUKOWSKA, ZODR w Barzkowicach

Rodzaje odpadów rolniczych

Odpady rolnicze obejmują zarówno naturalne produkty uboczne działalności rolniczej (organiczne i nieorganiczne), jak i nienaturalne, czyli pochodzenia przemysłowego.

Wśród organicznych odpadów rolniczych (stałych, płynnych albo półstałych) znajdują się naturalne pozostałości roślin (np. słoma zbożowa) oraz pozostałości zwierzęce (mocz i kał zwierząt, pomiot drobiu, ściółka itp.).

Nienaturalne odpady rolnicze obejmują głównie opakowania po nawozach, nasionach, środkach ochrony roślin i innych środkach chemicznych stosowanych w rolnictwie, weterynaryjnych produktach i materiałach (np. zużyte strzykawki), a także zużytą odzież ochronną i roboczą, inne pozostałości mechaniczne (np. olej, ogumienie, akumulatory), stare maszyny lub ich części, rury irygacyjne, folie, włókniny, ogrodzenia itp.

Ustawowy katalog odpadów

Podstawowym aktem prawnym regulującym obszar postępowania z odpadami jest ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 z późn. zm.). Jednym z aktów wykonawczych do tej ustawy, określającym katalog odpadów wraz z listą odpadów niebezpiecznych, a także sposób klasyfikowania odpadów jest rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. *w sprawie katalogu odpadów* (Dz.U. z 2020 r., poz. 10).

Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o odpadach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 z późn. zm.) przez „odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych,w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

- z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz
- ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych, przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.

Odpady komunalne zbieramy selektywnie, zgodnie z Jednolitym System Segregacji Odpadów, z podziałem z frakcje, oraz z wykorzystaniem Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w skrócie PSZOK, które każda gmina powinna zapewnić mieszkańcom. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. 2021 r. poz. 906) weszło w życie 17 maja 2021 r. Zmieniły się wówczas zasady selektywnej zbiórki odpadów. Zbieranie odbywa się z podziałem na frakcje, takie jak: szkło, papier, metale, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady. Zasady te dotyczą selektywnego zbierania u źródła, czyli bezpośrednio w gospodarstwie, gdzie powstają. Do czterech kolorowych pojemników lub worków trafiają szkło (zielony), papier, w tym odpady z tektury, odpady opakowaniowe z tektury i opakowaniowe z papieru (niebieski), metale i tworzywa sztuczne, a także odpady wielomateriałowe łącznie (żółty), oraz bioodpady (brązowy). Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z kolei zbieramy do pojemnika czarnego.

Gminne systemy gospodarowania odpadami

Zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2025 r., poz. 733) – gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Mając na uwadze art. 6r ust. 2 ww. ustawy, z pobranych opłat za gospodarowanie

eprasa.pl c81c225834

odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

• odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
• tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
• obsługi administracyjnej tego systemu;
• edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Odpady rolnicze

Odpady z działalności rolniczej nie są odpadami komunalnymi. Nie przyjmuje ich również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, gdyż punkt ten przeznaczony jest przede wszystkim dla odpadów pochodzących z gospodarstw domowych.

Odpady wytworzone z działalności rolniczej powinny zostać przekazane w ramach indywidualnych umów z podmiotami, które zajmują się ich zagospodarowaniem i posiadają stosowne zezwolenia w zakresie zbierania lub przetwarzania odpadów. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 lit f ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2025 r., poz. 733) gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności udostępniają na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o adresach punktów zbierania odpadów folii, sznurka oraz opon, powstających w gospodarstwach rolnych lub zakładów przetwarzania takich odpadów, jeżeli na obszarze gminy są położone gospodarstwa rolne.

System BDO

Ustawa o odpadach określa podmioty, które zobowiązane są do uzyskania wpisu w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO). To system, na który składa się rejestr BDO oraz moduł ewidencji i sprawozdawczości. Elektroniczny rejestr BDO obowiązuje od 2018 r. i powstał na podstawie przepisów zawartych w ustawie o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Dodatkowo od 2020 r. działają dwa moduły do elektronicznego ewidencjonowania odpadów i moduł do sprawozdania z gospodarowania tymi odpadami.. Został stworzony w celu monitorowania i kontrolowania przepływu odpadów, a także weryfikacji, czy przedsiębiorcy działają zgodnie z przepisami środowiskowymi.

Rejestr BDO

Rejestr BDO to rejestr wszystkich podmiotów, które wprowadzają produkty w opakowaniach na rynek i gospodarują odpadami. Obowiązek posiadania indywidualnego numeru rejestrowego w BDO określony jest w wyżej wymienionej ustawie. W bazie danych o odpadach gromadzone są informacje dotyczące gospodarowania odpadami, w tym między innymi informacje o:

• odpadach wytworzonych po wprowadzonych na rynek opakowaniach,
• poziomach recyklingu odpadów,
• rodzaju i ilości wytworzonych odpadów,
• rodzajów instalacji do zagospodarowania odpadów.

Złożenie wniosku o wpis do Rejestru BDO odnosi się do przedsiębiorców, którzy w toku prowadzonej działalności:

• wytwarzają odpady, jak i również prowadzą ewidencję dla nich;
• wprowadzają na krajowy rynek produkty znajdujące się w opakowaniach, opony, oleje smarowe, a także pojazdy, baterie lub akumulatorowe: odnosi się to również do sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
• samodzielnie produkują lub importują opakowania albo kupują w ramach przeprowadzonych transakcji wewnątrzwspólnotowych, czyli firm unijnych.

Dla kogo obowiązkowy wpis?

Konieczność uzyskania wpisu do rejestru BDO w przypadku działalności rolniczej zależy od powierzchni użytków rolnych oraz ilości wytwarzanych odpadów. Obowiązek ten spoczywa między innymi na **rolnikach gospodarujących na powierzchni powyżej 75 hektarów użytków rolnych,** którzy w związku z prowadzoną działalnością są traktowani jako wytwórcy odpadów. Zgodnie z art. 63 ustawy o odpadach, które określa art. 57 ust. 1, są oni również

BAZA DANYCH O PRODUKTACH
I OPAKOWANIACH ORAZ
O GOSPODARCE ODPADAMI

objęci obowiązkiem umieszczania numeru BDO na dokumentach sporządzanych w związku z prowadzoną działalnością, m.in. na fakturach wystawianych w związku z prowadzoną działalnością rolniczą.

W przypadku, gdy rolnik jest wytwórcą odpadów, który jest objęty obowiązkiem prowadzenia ewidencji odpadów, a odpady nie podlegają pod obowiązek uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów lub pozwolenia zintegrowanego, to nie zachodzi obowiązek wpisywania numeru BDO na wystawionych fakturach VAT.

Bardzo ważne jest, że rolnik, który prowadzi działalność pozarolniczą i w związku z tym musi wpisywać na dokumentach numer BDO, to zgodne z art. 57 ust. 1 ustawy o odpadach, wielkość posiadanego gospodarstwa nie posiada znaczenia i zobowiązany jest do zarejestrowania się w Rejestrze BDO jeszcze przed rozpoczęciem produkcji.

Zwolnienie z obowiązku wpisu do BDO

Zwolnienie z obowiązku wpisu do BDO dotyczy rolnika wytwarzającego odpady:

• gospodarującego na powierzchni użytków rolnych < 75 ha (o ile nie posiada pozwolenia zintegrowanego lub decyzji związanej z gospodarowaniem odpadami);
• gospodarującego na powierzchni użytków rolnych powyżej 75 ha, jeżeli ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów nie przekraczają limitów określonych w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 5 listopada 2024 r. w sprawie rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów (Dz.U. 2024 r., poz. 1644)

Przykłady rodzajów i ilości odpadów zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji:

• 02 01 03 – *odpadowa masa roślinna* – bez ograniczeń,

eprasa.pl c81c225834

• 02 01 06 – *odchody zwierzęce* – bez ograniczeń,
• 15 01 02 – *opakowania z tworzyw sztucznych* – do 0,5 Mg/rok,
• 17 05 04 – *gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w* 17 05 03 – do 20 Mg/rok.

Zwolnienie z wpisu do rejestru oraz obowiązku prowadzenia ewidencji oznacza jedynie, że takie podmioty nie mają obowiązku wystawiania kart przekazania odpadów oraz kart ewidencji odpadów, jednak nadal mają obowiązek przekazywania odpadów podmiotom do tego uprawnionym.

Ponadto zwolnienie z obowiązku wpisu do BDO dotyczy:
• osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które nie są przedsiębiorcami, a wytworzone odpady wykorzystuje na własne potrzeby;
• podmiotów posiadających ziemię, na której mogą być wykorzystywane komunalne osady ściekowe w celu:
- uprawy roślin z przeznaczeniem ich na wytworzenie kompostu,
- uprawy roślin, które nie są przeznaczone do spożycia i produkowania pasz dla zwierząt;
• podmiotów prowadzących nieprofesjonalną działalność, opierającą się na zbieraniu odpadów opakowaniowych i odpadów, które są zużytymi artykułami konsumpcyjnymi, np. leków i opakowań po nich;
• osób lub jednostek, które zajmują się transportem wytworzonych przez siebie odpadów.

Osoby prowadzące działalność, która wymusza konieczność dokonania wpisu do Rejestru BDO, muszą uzyskać stosowny wpis jeszcze przed faktycznym jej rozpoczęciem. Wpisu dokonuje marszałek województwa, który ma na to 30 dni od dnia, w którym został złożony prawidłowy i kompletny wniosek o wpisanie do Rejestru BDO.

Uproszczona ewidencja odpadów

Zgodnie z art. 71 pkt 1 ustawy o odpadach uproszczoną ewidencję odpadów z zastosowaniem jedynie karty przekazania odpadów prowadzą podmioty, które:
• wytwarzają odpady niebezpieczne w ilości do 100 kilogramów rocznie;
• wytwarzają odpady inne niż niebezpieczne, niebędące odpadami komunalnymi, w ilości do 5 ton rocznie;
• transportują odpady wykonując wyłącznie usługę transportu odpadów;
• władają powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1-3.

Pełna ewidencja odpadów

Jeśli **rocznie w gospodarstwie rolnym wytwarza się ponad 100 kg** odpadów niebezpiecznych lub ponad 5 ton odpadów innych niż niebezpieczne lub komunalne, rolnik jest zobowiązany do prowadzenia pełnej ewidencji odpadów, za pomocą karty przekazania odpadów i karty ewidencji odpadów zgodnie z art. 66 oraz 67 ustawy o odpadach.

Pozwolenia

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.) działalność polegająca na wytwarzaniu odpadów podlega obowiązkowi uzyskania pozwolenia. Wydawane jest ono w formie decyzji, przez organ właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności.

Pozwolenie na wytwarzanie odpadów jest wymagane do wytworzenia odpadów tylko i wyłącznie w instalacjach (np. biogazowni, odzysk R10), a nie w standardowej działalności rolniczej. Zgodnie z art. 180a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) wytwarzane odpady muszą przekraczać poniższe limity:
1) o masie powyżej 1 Mg rocznie – w przypadku odpadów niebezpiecznych lub
2) o masie powyżej 5000 Mg rocznie – w przypadku odpadów innych niż niebezpieczne.

Pozwolenie wydawane jest w formie decyzji, przez organ właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności. Uprawnionym organem do wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów jest:
• starosta lub prezydent miasta w przypadku miast na prawach powiatu;
• marszałek województwa – dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz w przypadku pozwoleń na wytwarzanie odpadów i pozwolenia zintegrowanego dla instalacji komunalnych, o których mowa w art. 38b ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach;
• Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska – w przypadku wytwarzania odpadów na terenach zamkniętych.

Odpady podlegające ewidencji

Wśród odpadów podlegających ewidencji znajdują się w szczególności:
• sznurki i siatki polietylenowe z ogrodzeń, z wiązania balotów słomy i siana;
• folie kiszonkarskie i z tuneli foliowych, agrowłókniny z okrywania upraw, worki po nawozach, w tym zużyte opakowania typu big-bag, zużyte szkło ze szklarni;
• zużyte świetlówki, baterie i akumulatory, pojemniki i skrzynki z tworzyw sztucznych;
• oleje hydrauliczne, silnikowe, przekładniowe i smarowe;
• przeterminowane środki ochrony roślin, farby, rozpuszczalniki;
• materiały z azbestu (pokrycia z dachów, izolacje, konstrukcje);
• zwierzęta padłe i ubite z konieczności w wyniku chorób i profilaktyki weterynaryjnej, w tym tkanka zwierzęca o własnościach niebezpiecznych.

Posiadacz odpadów jest obowiązany do udostępniania dokumentów ewidencji odpadów na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli.

Obowiązkowa sprawozdawczość

Wytwarzający odpady ma obowiązek sprawozdawczości. Raz do roku, do 15 marca, rolnicy składają roczne sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami. Sprawozdanie przedkłada się właściwemu marszałkowi województwa za pośrednictwem systemu BDO. Jeśli w ciągu roku rolnik nie wytworzył odpadów to również ma obowiązek złożyć sprawozdanie – tzw. sprawozdanie zerowe. Niezłożenie w terminie sprawozdania skutkować może grzywną do 5 000 zł, zgodnie z kodeksem wykroczeń.

Źródło: www.cdr.gov.pl; www.kpodr.pl; www.rolnictwozrownowazone.pl; www.bdo.pl; www.gov.pl/web/klimat; ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.); ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r., poz. 733)

eprasa.pl c81c225834

Biologiczna i chemiczna ochrona kukurydzy przed szkodnikami w 2026 roku

Kukurydza, podobnie jak inne zboża, narażona jest na uszkodzenia powodowane przez szkodniki, które pojawiają się już od momentu wysiania ziarna i towarzyszą uprawie aż do zbioru. Pomimo dużej liczby gatunków mogących zasiedlać kukurydzę tylko część z nich stanowi zagrożenie o znaczeniu ekonomicznym i wymaga podjęcia bezpośrednich działań zwalczających w oparciu o monitoring pojawu oraz uwzględniających progi ekonomicznej szkodliwości, gdy to możliwe.

mgr inż. ŁUKASZ SIEKANIEC
dr hab. inż. PAWEŁ K. BEREŚ, prof. IOR – PIB
Instytut Ochrony Roślin – PIB
Terenowa Stacja Doświadczalna w Rzeszowie

Gąsienica omacnicy prosowianki (fot. P. Bereś)

Spośród szkodników aktualnie najczęściej odnotowuje się pojawy: omacnicy prosowianki, ploniarki zbożówki, mszyc, wciornastków, lokalnie także ptaków, zwierzyny łownej, skoczków, drutowców, rolnic, słonecznicy orężówki, urazka kukurydzianego i innych. By zminimalizować negatywny wpływ szkodników na wysokość i jakość plonów kukurydzy, podejmuje się działania zmierzające do ograniczania ich liczebności. Istnieją cztery metody:

• metoda agrotechniczna – kluczowe jest stosowanie prawidłowego płodozmianu, dokładne rozdrabnianie resztek pożniwnych, terminowe siew i zbiór plonu, ograniczanie zachwaszczenia, zbilansowane nawożenie, zabiegi uprawowe, które poprawiają warunki wzrostu kukurydzy i jednocześnie utrudniają rozwój szkodników;

• metoda hodowlana – zachęca do poszukiwania na rynku (choćby w oparciu o badania COBORU) odmian, które mają potwierdzoną niższą podatność na działanie szkodników (głównie omacnicy prosowianki), a zarazem charakteryzują się wysokim potencjałem plonotwórczym,

• metoda biologiczna – obejmuje zastosowanie zarejestrowanych przez MRiRW jako środki ochrony roślin biopestycydów mikrobiologicznych. Można aplikować także biopreparaty z makroorganizmami, które w Polsce są zwolnione z obowiązku rejestrowania,

• metoda chemiczna – polega na użyciu zarejestrowanych na określone gatunki zoocydów i fungicydów. By zapobiegać wystąpieniu zjawiska uodparniania się agrofagów na substancje czynne, należy stosować rotację grup chemicznych.

W integrowanej ochronie kukurydzy przed szkodnikami metody niechemiczne zawsze mają pierwszeństwo użycia, zwłaszcza dlatego, że regularnie stosowane na jak największym obszarze mogą ograniczać namnażanie się części gatunków. Zarówno ochrona biologiczna, jak i chemiczna wymaga prowadzenia dokładnego monitoringu uprawy pod kątem obecności gatunków zwalczanych. Służy to ustaleniu optymalnego terminu przeprowadzenia zabiegów ochrony roślin.

Ochrona biologiczna

Na ten moment biologiczna ochrona kukurydzy przed szkodnikami nie prezentuje się imponująco, bo obejmuje ograniczanie tylko dwóch szkodników. Są to jednak te najgroźniejsze, czyli omacnica prosowianka i stonka kukurydziana.

Wiosną 2026 roku w uprawie kukurydzy zwyczajnej prowadzonej w monokulturze można będzie zastosować **biopreparat nematologiczny** zawierający nicień *Heterorhabditis bacteriophora* (nie wymaga przez MRiRW rejestracji jako ś.o.r.), który jest przeznaczony do ograniczania liczebności larw stonki kukurydzianej na monokulturach. Jego użycie wymaga jednak aplikatora do nawozów płynnych, montowanego przy siewniku celem podawania nicieni w rzędy wysiewanej kukurydzy. Larwy inwazyjne tego pożytecznego nicienia w wilgotnej glebie same będą poszukiwały larw stonki i na nich pasożytowały, doprowadzając do ich śmierci.

Największa rolę w biologicznej ochronie kukurydzy odgrywa jednak zastosowanie **biopreparatów z błonkówkami kruszynka** do ograniczania jaj omacnicy prosowianki, a pośrednio także jaj słonecznicy orężówki, piętnówek czy też rolnic, jeżeli one także znajdują się na roślinach.

eprasa.pl c81c225834

Biopreparaty z kruszynkiem nie mogą być magazynowane. Są produkowane pod konkretne zamówienia, składane u dystrybutorów zwykle od lutego do kwietnia bądź maja danego roku. W kukurydzy zwyczajnej wykonuje się zwykle 1 lub 2 zabiegi. Kruszynka wykłada się z chwilą wykrycia nalotu pierwszych motyli omacnicy prosowianki bądź znalezienia pierwszych złóż jaj. W zależności od roku i regionu kraju pierwsze biopreparaty wykłada się w pierwszej lub drugiej połowie czerwca, a niekiedy dopiero od pierwszej dekady lipca. Drugie wyłożenie zwykle ma miejsce po 7-10 dniach. Dystrybutorzy kruszynka sami prowadzą własny monitoring pojawu omacnicy prosowianki, co pomaga im przewidywać terminy dostaw biopreparatów do kraju.

Środki te nie wymagają rejestracji, a ich działanie opiera się na różnych gatunkach kruszynka, aplikowanych w postaci kartonowych biodegradowalnych zawieszek, kulek, boksów lub luźnego materiału, który znajduje się na odpowiednim nośniku. W zależności od produktu stosuje się *T. evanescens*, *T. brassicae* lub mieszaninę obu gatunków, a aplikację przeprowadza się ręcznie, za pomocą rozrzutnika kulek, z użyciem dronów, wiatrakowców czy samolotów. Zalecane dawki mieszczą się zwykle w zakresie od około 100 do ponad 300 tys. kruszynków na hektar, przy jednym lub dwóch zabiegach w sezonie. Biopreparaty te stanowią ekologiczne i skuteczne narzędzie ograniczania omacnicy, wpisujące się w założenia integrowanej ochrony roślin.

Ochrona chemiczna

Ochrona chemiczna kukurydzy jest ograniczona jedynie do kilku szkodników. Na szczęście obejmuje większość tych, które stanowią poważne zagrożenie dla wysokości plonów. Nadal niestety brakuje zarejestrowanych preparatów do zwalczania ploniarki zbożówki. Do dyspozycji plantatorów są zaprawy zoocydowe, mikrogranulaty doglebowe, moluskocydy, a także nalistne środki owadobójcze.

W sezonie wegetacyjnym 2026 do ochrony przed szkodnikami glebowymi i ptakami dostępnych jest kilka **zapraw nasiennych o działaniu zoocydowym**. Przeciwko drutowcom oraz larwom stonki kukurydzianej stosuje się preparaty Force 20 CS (teflutryna) oraz Lumiposa 625 FS (cyjanotraniliprol), która dodatkowo chroni także przed rolnicami. Do zwalczania rolnic i drutowców wykorzystuje się również preparat Fortenza 600 FS, oparty na tej samej substancji czynnej. Do odstraszania ptaków żerujących na wysiewanych nasionach przeznaczony jest preparat Korit 420 FS (ziram). Wszystkie środki są aktualnie zarejestrowane w Rejestrze Środków Ochrony Roślin MRiRW (stan na 17.02.2026).

Od kilku lat w uprawach kukurydzy dostępne są także **mikrogranulaty doglebowe** aplikowane rzędowo w trakcie siewu kukurydzy, które są skierowane przeciwko drutowcom i larwom stonki kukurydzianej. Najszerszą grupę stanowią środki zawierające teflutrynę, przeznaczone do zwalczania obu tych szkodników. Uzupełnieniem są preparaty oparte na cypermetrynie, również przeciwdziałające drutowcom i larwom stonki, a także środki z lambda cyhalotriną stosowane w ochronie przed drutowcami. Wszystkie wymienione substancje czynne posiadają rejestrację na sezon wegetacyjny 2026.

Bardzo rzadko zdarza się, aby zasiewom kukurydzy poważnie zagroziły ślimaki nagie, ale warto wiedzieć, że są zarejestrowane dla tej rośliny **granulaty w postaci moluskocydów** aplikowanych posypowo na glebę. W ochronie upraw wykorzystywane są środki oparte na metaldehydzie, zarejestrowane do zwalczania ślimaków nagich w kilku formulacjach. Alternatywę stanowią preparaty zawierające fosforan żelaza lub pirofosforan żelaza, również przeznaczone do ograniczania liczebności tych szkodników.

W późniejszym okresie wegetacji stosowane są **insektycydy nalistne**, które aktualnie są zarejestrowane do ograniczania liczebności mszyc, omacnicy prosowianki, chrząszczy stonki kukurydzianej oraz słonecznicy. Preparaty dzielą się na kilka grup w zależności od substancji czynnej, z których każda działa na określone szkodniki. Do stosowania zarejestrowane są preparaty zawierające lambda cyhalotrynę, przeznaczone do zwalczania mszyc oraz gąsienic omacnicy prosowianki. Środki oparte na mieszaninie deltametryny i flupyradifuronu są zarejestrowane przeciwko mszycom, omacnicy, chrząszczom stonki kukurydzianej oraz gąsienicom słonecznicy orężówki. Preparaty z acetamiprydem oraz mieszaniny acetamiprydu i lambda cyhalotryny używane są do zwalczania gąsienic omacnicy oraz chrząszczy stonki kukurydzianej. Dodatkowo przeciwko omacnicy prosowiance stosuje się także środki zawierające chlorantraniliprol oraz tebufenozd.

Progi ekonomicznej szkodliwości

Progi ekonomicznej szkodliwości są ustalone jedynie dla kilku szkodników kukurydzy (tabela 1).

Tabela 1. Progi ekonomicznej szkodliwości szkodników kukurydzy

Szkodnik	Termin obserwacji	Próg szkodliwości
Drutowce	przed siewem (BBCH 00)	2-8 larw na 1 m2
Lenie	po wschodach (od BBCH 10)	10 larw na 1 m2
Mszyce	od wiechowania (BBCH 51)	300 mszyc na 1 roślinie
Omacnica prosowianka	faza wiechowania (BBCH 51-59)	6-8 złóż jaj na 100 roślinach lub gdy w poprzednim roku zostało uszkodzonych 15% roślin kukurydzy uprawianej na ziarno lub 30-40% roślin uprawianych na kiszonkę i CCM
Ploniarka zbożówka	od wschodów do 4 liści (BBCH 10-14)	uszkodzenie 15% roślin w roku poprzednim
Rolnice	wschody (BBCH 10-14)	1 gąsienica na 2 m2 pola
	stadium 5-6 liści (BBCH 15-16)	1-2 gąsienice po III wylince na 1 m2 uprawy

Źródło: Metodyka integrowanej produkcji kukurydzy

Artykuł opracowano w ramach dotacji celowej Instytutu Ochrony Roślin – PIB na rok 2026, na realizację zadania 3.1. pt. „Prowadzenie działalności upowszechnieniowej, prowadzenie współpracy i wymiana wiedzy z praktyką w ramach systemu AKIS" finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

eprasa.pl c81c225834

Nowe odmiany w krajowym rejestrze
JĘCZMIEŃ, OWIES, PSZENŻYTO, ŻYTO

Prezentujemy charakterystyki odmian zbóż wpisanych do Krajowego Rejestru Roślin Rolniczych w roku 2025.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

JĘCZMIEŃ JARY

LG Caruso (d. LGBN17002-104)
Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową i ciemnobrunatną plamistość – dość duża, na mączniaka prawdziwego i rdzę jęczmienia – średnia, na rynchosporiozę – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Sartre (d. SJ 227170)
Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na rdzę jęczmienia – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość mała. Zawartość białka w ziarnie mała, tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Antares (d. DC 15072/1)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości o dość dobrej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia. Zawartość białka w ziarnie dość mała, tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Kamrat (d. DM 6782/19)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren mała. Zawartość białka w ziarnie i tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Imagis (d. KWS 20/3338)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Level (d. STH 131122)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności

eprasa.pl c81c225834

na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Magellan (d. NAD 7321)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Nestor (d. NAD 7621)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny dość wysokie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża. Zawartość białka w ziarnie i tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Orlando (d. STH 12922)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie – średnia, tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Robin (d. STRG 689/22)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

OWIES ZWYCZAJNY JARY

Belfer (STH 14222)
Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski średni, masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, zawartość białka – średnia, tłuszczu – duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym – średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

OWIES ZWYCZAJNY OZIMY

Edzio (d. RAH 5P849)
Pierwsza odmiana owsa zwyczajnego ozimego w Krajowym rejestrze. Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży, średnio na poziomie 102% odmian wzorcowych, natomiast plon ziarna bez łuski średnio 99%. Zimotrwałość mała (3°). Odporność na mączniaka prawdziwego – duża; na rdzę owsa i helmintosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, odporne na wyleganie. Termin wiechowania dość późny, dojrzewania średni. Udział łuski i masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

PSZENŻYTO JARE

Luksor (d. DC 16109)
Odmiana pastewna. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną – dość duża, na brunatną plamistość liści, rynchosporiozę, septoriozę liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na choroby podstawy źdźbła i mączniaka prawdziwego – dość mała, na rdzę żółtą – mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania mała. Zawartość białka bardzo duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Mediolan (d. DC 16076)
Odmiana pastewna. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę żółtą – duża, na choroby podstawy źdźbła, rynchosporiozę i fuzariozę kłosów – dość duża, na mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew – średnia, na rdzę brunatną – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Meleton (d. DC 15061)
Odmiana pastewna. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na choroby podstawy źdźbła i rdzę żółtą – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, rynchosporiozę, septoriozę liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

PSZENŻYTO OZIME

Provato (d. STRG 3003’22)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia do dość dużej (5,5). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rynchosporiozę i septoriozę liści – dość duża, choroby podstaw źdźbła – średnia, septoriozę plew – dość mała, fuzariozę kłosów – mała. Rośliny wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia. Zawartość białka średnia do małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

eprasa.pl c81c225834

RGT Comebac (d. RT19083)
Odmiana pastewna. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia do małej (4). Odporność na rdzę brunatną, i fuzariozę kłosów – dość duża, choroby podstaw źdźbła, mączniaka prawdziwego rynchosporiozę, septoriozę liści i plew – średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość mała. Zawartość białka średnia do małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Rugiro (d. 16LM035-01)
Odmiana pastewna. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia do małej (3,5). Odporność na rdzę brunatną i septoriozę plew – duża; choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, septoriozę liści i fuzariozę kłosów dość duża. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia do małej. Zawartość białka duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Trimobe (d. FDX18WT0062-11-1)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość mała (3). Odporność na rdzę brunatną, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża; mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, septoriozę liści – średnia; choroby podstawy źdźbła dość mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym duża do bardzo dużej. Odporność na porastanie w kłosie średnia Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie dość mała.

ŻYTO JARE

KWS Diamantor (d. KWS-SH07)
Odmiana mieszańcowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Odporność na mączniaka prawdziwego – duża, na choroby podstawy źdźbła, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – średnia, na brunatną plamistość liści i rynchosporiozę – dość mała, na rdzę brunatną – mała. Rośliny dość niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym przeciętna, odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka bardzo mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

ŻYTO OZIME

Dańkowskie Chantal (d. DL 10)
Odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna powyżej najlepiej plonujących odmian populacyjnych. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę źdźbłową, rynchosporiozę i septoriozy liści – średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnie. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania średnia, zawartość białka dość duża. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża do bardzo dużej, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Farmaleo (d. HYH-366)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę źdźbłową, rynchosporiozę i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie, liczba

eprasa.pl c81c225834

opadania i zawartość białka dość małe. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego bardzo mała, końcowa temperatura kleikowania bardzo niska. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

KWS Britor (d. KWS-H252)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa (z systemem „Pollen Plus"), przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i septoriozy liści – średnia, na rdzę brunatną i rdzę źdźbłową – dość mała. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnie. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania średnia, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego bardzo duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

KWS Valentor (d. KWS-H251)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa (z systemem „Pollen Plus"), przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, rdzę źdźbłową i septoriozy liści – średnia. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania średnia, zawartość białka mała do bardzo małej. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża do bardzo dużej, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Einar (d. HYH-361)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną i rdzę źdźbłową – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i septoriozy liści – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania średnia, zawartość białka dość duża. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego mała do bardzo małej, końcowa temperatura kleikowania dość wysoka. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Fenn (d. HYH-364)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na rdzę brunatną, rdzę źdźbłową i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania i zawartość białka średnie. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego średnia, końcowa temperatura kleikowania niska. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

SU Fergusson (d. HYH-371)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę źdźbłową – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rynchosporiozę i septoriozy liści – średnia. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania i zawartość białka średnie. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego dość duża, końcowa temperatura kleikowania średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

KWS Erebor (d. KWS-H241)
Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa (z systemem „Pollen Plus"),

przeznaczona do uprawy na ziarno, krótkosłoma. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na rdzę źdźbłową – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i septoriozy liści – średnia, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i rynchosporiozę – dość mała. Rośliny bardzo niskie, o bardzo dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia późny do bardzo późnego, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym małe. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego bardzo duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Źródło: COBORU w Słupi Wielkiej

eprasa.pl c81c225834

Ziemniaki i bobowate w nowej odsłonie

Na rynku pojawia się coraz więcej nowych odmian ziemniaków oraz roślin bobowatych, które wyróżniają się wyższą plennością, lepszą odpornością na choroby i większą tolerancją na zmienne warunki klimatyczne. Dzięki temu rolnicy zyskują odmiany lepiej dostosowane do nowoczesnych technologii uprawy, a jednocześnie sprzyjające poprawie jakości plonów i zrównoważonemu gospodarowaniu glebą. Poniżej prezentujemy charakterystyki odmian wpisanych do Krajowego Rejestru Roślin Rolniczych w roku 2025.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

ZIEMNIAK

Akacja (d. ZAH 27921)
Odmiana jadalna bardzo wczesna. Bulwy średniej wielkości, okrągłoowalne, o regularnym kształcie, płytkich oczkach, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Typ konsumpcyjny sałatkowy o smaku przeciętnym do dobrego. Plon ogólny i handlowy bulw po 40 dniach od wschodów średni, po zakończeniu wegetacji duży. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka mała.

Hermes
Odmiana skrobiowa średnio wczesna. Ze względu na parametry jakościowe przeznaczona głównie do produkcji chipsów. Bulwy duże do bardzo dużych, okrągłoowalne, skórka żółta, miąższ żółty. Plon ogólny bulw duży, plon skrobi mały. Zawartość skrobi mała, średnio 15,4%. Odporność na wirusa Y mała, na zarazę ziemniaka średnia.

Piast (d. STB 26822)
Odmiana skrobiowa średnio wczesna. Bulwy średniej wielkości, okrągłoowalne, skórka żółta, miąższ biały. Plon ogólny bulw duży, plon skrobi bardzo duży. Zawartość skrobi duża, średnio 20,0%. Odporność na wirusa Y średnia, na zarazę ziemniaka średnia.

Radunia (d. ZAH 29722)
Odmiana skrobiowa średnio wczesna. Bulwy średnie do dużych, owalne, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Plon ogólny i plon skrobi poniżej wzorca. Zawartość skrobi duża, średnio 19,6%. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka średnia. Odmiana odporna na patotyp 2(Ch1), 6(O1) oraz 38 (Nevsehir) raka ziemniaka. Odporność na mątwika ziemniaczanego patotyp Ro1 w stopniu 9 oraz mątwika agresywnego patotyp Pa3 w stopniu 7.

Zawisza (d. STB 26322)
Odmiana jadalna średnio wczesna. Bulwy średnie do dużych, okrągłe, o regularnym kształcie, oczka płytkie, skórka żółta, miąższ żółty. Typ konsumpcyjny ogólnoużytkowy do lekko mączystego, o dobrym smaku. Plon ogólny i handlowy bulw poniżej wzorca. Duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka mała do średniej.

BOBIK

Callas
Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, włókna surowego dość mała. Termin kwitnienia i dojrzewania dość wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia średnia, przed zbiorem dość mała. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m^2.

Ketu (d. RLS217101)
Odmiana syntetyczna, niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia i dojrzewania średni, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem dość duża. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m^2.

Onyks (d. STH 3122)
Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia średni, termin dojrzewania nieco późniejszy

eprasa.pl c81c225834

od średniego, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m^2.

GROCH SIEWNY

Massko (d. LD14PP008)
Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i do konsumpcji. Plon nasion i plon białka bardzo duży. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody (tempo rozgotowywania nasion) dość duża. Termin kwitnienia nieco krótszy od średniego, dojrzewania średni, okres kwitnienia nieco dłuższy od średniego. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na mączniaka rzekomego – dość duża, na fuzaryjne więdnięcie, mączniaka prawdziwego i zgorzelową plamistość – średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m^2.

ŁUBIN BIAŁY

SM Bolid (d. PRH 492/21)
Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion i białka duży do bardzo dużego. Masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego i tłuszczu surowego w nasionach średnia, włókna surowego dość duża, alkaloidów bardzo mała. Termin kwitnienia i okres kwitnienia roślin średni. Termin dojrzewania roślin nieznacznie późniejszy od średniego. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem mały. Odporność na antraknozę – dość mała. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 80 szt./m^2.

ŁUBIN WĄSKOLISTNY

Nefryt (d. WTD 4322)
Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion średni do dużego, plon białka bardzo duży. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego średnia, alkaloidów bardzo mała, włókna surowego mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin nieco późniejszy od średniej, okres kwitnienia średni. Rośliny dość wysokie. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na fuzaryjne więdnięcie i na antraknozę – średnia, na szarą plamistość liści – większa od średniej. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m^2.

ŁUBIN ŻÓŁTY

Dakar (d. WTD 4422)
Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion i białka duży do bardzo dużego. Masa 1000 nasion dość mała. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu i włókna surowego w nasionach średnia. Zawartość alkaloidów bardzo mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin średni, okres kwitnienia przeciętny. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem jednofazowym przeciętny. Odporność na antraknozę – średnia. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 90 szt./m^2.

SOJA

Admiralix (d. SMSJ223)
Odmiana wczesna do średnio wczesnej (4). Plon nasion i białka średni. Masa 1000 nasion mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość mała, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia średnia. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo niskie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem duża. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość – dość duża.

Impala PZO (d. PZO 19SJ01-160)
Odmiana wczesna do średnio wczesnej (4). Plon nasion i białka średni. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia dość długa. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość mała, na septoriozę i bakteryjną plamistość – średnia.

Jolante PZO (d. PZO 19SJ01-162)
Odmiana średnio wczesna (5). Plon nasion i białka średni do małego. Masa 1000 nasion dość duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia dość długa. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo wysokie. Najniższe strąki osadzone dość wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania dość mała. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość dość mała.

AY Hercules (d. 504/22)
Odmiana późna (6-7). Plon nasion i białka bardzo duży. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego bardzo mała, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnia. Termin dojrzałości technicznej dość późny. Rośliny średniej wysokości. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość i bakteryjną plamistość – bardzo duża, na septoriozę średnia.

Źródło: COBORU w Słupi Wielkiej

eprasa.pl c81c225834

Nowe odmiany roślin wiechlinowatych

Dynamiczny rozwój hodowli roślin sprawia, że na rynku pojawia się coraz więcej nowych odmian roślin wiechlinowatych. Charakteryzują się one wyższą odpornością na stres środowiskowy, lepszą jakością paszową oraz większą wydajnością plonowania. Nowe odmiany traw odpowiadają zarówno na potrzeby nowoczesnego rolnictwa, jak i rosnące wymagania dotyczące utrzymania terenów zielonych oraz ochrony środowiska. Poniżej prezentujemy charakterystyki odmian wpisanych do Krajowego Rejestru Roślin Rolniczych w roku 2025.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

KONICZYNA ŁĄKOWA (CZERWONA)

MHR Dobrawa (d. MHR-NKO-0621)
Odmiana tetraploidalna, pastewna, przydatna do użytkowania kośnego w siewie jednogatunkowym oraz w mieszankach z trawami. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Zawartość białka ogólnego w suchej masie roślin dość duża, włókna mała. Termin kwitnienia średni. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej podatności na wyleganie.

LUCERNA MIESZAŃCOWA

Loyalty (d. L4928)
Odmiana pastewna, przeznaczona do użytkowania kośnego w uprawie polowej na glebach ornych. Plon suchej i świeżej masy roślin duży. Zawartość białka ogólnego w suchej masie roślin średnia. Termin początku kwitnienia późny do bardzo późnego. Udział roślin z kwiatami fioletowymi duży do bardzo dużego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniach szybkie. Rośliny średniej wysokości, dobrze zagęszczone, o małej podatności na wyleganie.

Luette (d. L7745)
Odmiana pastewna, przeznaczona do użytkowania kośnego w uprawie polowej na glebach ornych. Plon suchej i świeżej masy duży. Zawartość białka ogólnego w suchej masie roślin duża. Termin początku kwitnienia późny. Udział roślin z kwiatami fioletowymi duży do bardzo dużego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniach dość szybkie. Rośliny dość wysokie, dobrze zagęszczone, o średniej podatności na wyleganie.

Luzi (d. L7743)
Odmiana pastewna, przeznaczona do użytkowania kośnego w uprawie polowej na glebach ornych. Plon suchej i świeżej masy roślin duży. Zawartość białka ogólnego w suchej masie roślin dość duża. Termin początku kwitnienia późny do bardzo późnego. Udział roślin z kwiatami fioletowym średni. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniach średnie. Rośliny średniej wysokości, dość dobrze zagęszczone, o nieco większej podatności na wyleganie.

KUPKÓWKA POSPOLITA

Kadu (d. AND 2221)
Odmiana pastewna, tetraploidalna. Przeznaczona głównie do użytkowania kośnego łąkowego oraz do uprawy polowej. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Zawartość włókna i białka ogólnego w suchej masie roślin średnia. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny średniej wysokości, średnio podatne na wyleganie, o średnim terminie kłoszenia i dość dużej odporności na rdzę traw.

ŻYCICA TRWAŁA

Azzana (d. TRAS1303)
Odmiana pastewna, tetraploidalna, przeznaczona głównie do użytkowania pastwiskowego, a także kośnego na łąkach. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Dobra wartość pokarmowa suchej masy; optymalna zawartość włókna surowego i frakcji *NDF i *ADF w suchej masie roślin oraz dość duża zawartość białka ogólnego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu szybkie. Rośliny średniej wysokości, o średnim terminie kłoszenia, bardzo

eprasa.pl c81c225834

dobrze zagęszczają ruń, przejawiają bardzo dużą odporność na rdzę traw i dobrze tolerują suszę.

Dulceal (d. RGAH1256)
Odmiana pastewna, diploidalna, przeznaczona głównie do użytkowania pastwiskowego, a także kośnego na łąkach. Plon suchej i świeżej masy roślin średni. Dobra wartość pokarmowa suchej masy; optymalna zawartość włókna surowego i frakcji *NDF i *ADF w suchej masie roślin oraz dość duża zawartość białka ogólnego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny dość niskie, o późnym terminie kłoszenia, dobrze zagęszczają ruń, przejawiają dużą odporność na rdzę traw i średnią tolerancję na suszę.

Randory (d. RGAS1260)
Odmiana pastewna, diploidalna, przeznaczona głównie do użytkowania pastwiskowego, a także kośnego na łąkach. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Dobra wartość pokarmowa suchej masy; optymalna zawartość włókna surowego i frakcji *NDF i *ADF w suchej masie roślin oraz dość duża zawartość białka ogólnego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny średniej wysokości, o średnim terminie kłoszenia, dobrze zagęszczają ruń, wykazują dużą odporność na rdzę traw i dobrą tolerancję na suszę.

Zebdal (d. TRAS1229)
Odmiana pastewna, tetraploidalna, przeznaczona głównie do użytkowania pastwiskowego, a także kośnego na łąkach. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Dobra wartość pokarmowa suchej masy; optymalna zawartość włókna surowego oraz frakcji *NDF i *ADF w suchej masie roślin, dość duża zawartość białka ogólnego. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny średniej wysokości, o średnim terminie kłoszenia, dobrze zagęszczają ruń, przejawiają dużą odporność na rdzę traw i dobrą tolerancję na suszę.

RZODKIEW OLEISTA

Jamno (d. AP/RZOD/3/2022)
Plon świeżej i suchej masy średni. Zawartość suchej masy w roślinach dość mała. Rośliny niskie, o bardzo dużej odporności na wyleganie. Termin pąkowania i kwitnienia późny. Odmiana przeznaczona głównie do uprawy w międzyplonie ścierniskowym, ale także jako składnik mieszanek pastewnych.

AP/RZOD/1/2022)
Plon świeżej i suchej masy duży. Zawartość suchej masy w roślinach średnia. Rośliny bardzo wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin pąkowania i kwitnienia bardzo wczesny. Odmiana przeznaczona głównie do uprawy w międzyplonie ścierniskowym, ale także jako składnik mieszanek pastewnych.

KOSTRZEWA CZERWONA

Wika (d. AND 1721)
Odmiana pastewna, oktoploidalna, rozłogowa. Przeznaczona do użytkowania pastwiskowego, ale też na użytki kośne łąkowe. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Zawartość włókna w suchej masie roślin mała, białka ogólnego dość duża. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny dość wysokie, o średnim terminie kłoszenia, dobrze zagęszczają ruń, cechują się dość dużą odpornością na rdzę traw oraz dobrze tolerują suszę.

KOSTRZEWA TRZCINOWA

Ahsoka (d. FETS489)
Odmiana pastewna, heksaploidalna. Przeznaczona do uprawy polowej i mieszanek na łąki, ale także użytkowania pastwiskowego. Plon suchej i świeżej masy roślin dość duży. Zawartość włókna w suchej masie roślin średnia, białka ogólnego dość duża. Tempo odrastania roślin wiosną i po koszeniu przeciętne. Rośliny średniej wysokości, dość podatne na wyleganie, o późniejszym terminie kłoszenia i dużej odporności na rdzę traw.

Źródło: COBORU w Słupi Wielkiej

eprasa.pl c81c225834

Rośliny miododajne z pożytkiem dla pszczół i ludzi

Dbałość o rośliny miododajne to inwestycja, która przynosi korzyści zarówno środowisku, jak i rolnikom. Silna populacja zapylaczy to stabilniejsze plony, lepsza jakość owoców i nasion oraz większa równowaga w ekosystemie.

JOANNA KILIAŃSKA, PZDR w Kamieniu Pomorskim

Nie trzeba nikogo przekonywać, że pszczoły oraz inne owady zapylające odgrywają niezwykle ważną rolę nie tylko w przyrodzie, ale przede wszystkim w rolnictwie i produkcji żywności. Ich praca realnie wpływa na wysokość oraz jakość plonów. Według szacunków nawet blisko 80% gatunków roślin uprawnych jest w mniejszym lub większym stopniu zależnych od zapylaczy. Bez ich obecności wiele upraw dawałoby znacznie niższe plony, a część z nich nie owocowałaby wcale. Dlatego tak istotna jest dbałość o utrzymanie populacji pszczół poprzez ograniczanie stosowania szkodliwych pestycydów oraz zapewnienie odpowiedniej ilości pożytków w całym sezonie wegetacyjnym.

Rośliny miododajne w uprawach rolniczych

Występuje wiele gatunków dziko rosnących roślin miododajnych, lecz warto prowadzić działania mające na celu zwiększenie intensywności pożytków i utrzymanie bioróżnorodności. Bardzo ważne jest, aby w planowaniu ogrodu oraz w płodozmianie dla swojego gospodarstwa rolnego uwzględniać gatunki roślin, które charakteryzują się wysoką miododajnością i kwitną w różnym czasie, aby wydłużyć korzystanie pszczół z pyłku i nektaru.

Szczególnie atrakcyjne dla pszczół są rośliny, które podczas kwitnienia charakteryzują się intensywnym zapachem i barwą. Sady i ogrody opłaca się wzbogacić o takie rośliny jak lawenda, jeżówka purpurowa, nagietek lekarski czy drzewa owocowe jak jabłoń, grusze lub wiśnie. Natomiast w przypadku roślin rolniczych wskazane jest część swoich gruntów przeznaczyć pod uprawę rzepaku, facelii błękitnej, gorczycy białej, słonecznika czy nostrzyka białego. Rośliny te nie tylko wytwarzają oczekiwany plon, ale także wpływają korzystnie na jakość gleby, poprawiają warunki fitosanitarne, są olbrzymią wartością pożytkową dla pszczół. Wiele gatunków roślin miododajnych nadaje się do uprawy na lekkich glebach i są dobrym przedplonem dla roślin następczych.

Mieszanki kwietne i pasy śródpolne

Na szczególną uwagę zasługuje wysiew mieszanek roślin miododajnych – zarówno w ogrodach, w formie łąk kwietnych, jak i na gruntach ornych lub w postaci pasów śródpolnych. Dobór gatunków o zróżnicowanych terminach kwitnienia pozwala wydłużyć okres dostępności pożytku dla zapylaczy. Takie działania mają nie tylko znaczenie środowiskowe, ale również ekonomiczne. Wsparcie zapylaczy przekłada się na lepsze zapylenie upraw sadowniczych, rzepaku czy roślin warzywnych.

Warto podkreślić, że działania te są wspierane finansowo przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz ekoschematów dotyczących roślin miododajnych. Warunkiem uzyskania wsparcia jest wysiew odpowiednich mieszanek, zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Dlaczego to się opłaca?

Pszczoły i inne owady zapylające są fundamentem stabilnego rolnictwa. Odpowiadają za prawidłowe rozmnażanie się roślin oraz zapewnienie ciągłości produkcji żywności. Dodatkowo pszczoły dostarczają miodu i innych produktów pszczelich, które mają szerokie zastosowanie w kuchni i medycynie naturalnej.

W obliczu spadku liczby zapylaczy szczególnego znaczenia nabiera:

- ograniczanie chemicznej ochrony roślin w okresie kwitnienia,
- tworzenie zróżnicowanych upraw,
- pozostawianie miedz i pasów kwietnych,
- dbanie o bioróżnorodność w gospodarstwie.

Źródło: www.apetytnapolskie.com; www.gov.pl; www.focusgarden.pl

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2026

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNO- ŁĄKOWA PRZEZNACZONA NA SIANO I KISZONKĘ DLA BYDŁA I KONI

Mieszanka dająca wysoki plon zielonej masy. Przeznaczona jest do sporządzania siana, kiszonki lub wypasania. Po koszeniu następują szybkie odrosty. Można zastosować dodatek koniczyny czerwonej, białej lub lucerny.

Na gleby lekkie GL – 1 Przykładowy skład mieszanki
Kupkówka pospolita Berta-35% Kostrzewa czerwona Reda-25% Kostrzewa trzcinowa Escalante-20% Życica trwała Merkem-10% Życica wielokwiatowa Turtetra-10%

OPAKOWANIA 10kg

Na gleby ciężkie GC – 1 Przykładowy skład mieszanki
Kostrzewa łąkowa Gerda-17% Tymotka łąkowa Kaba/Karta-8% Festulolium-10% Życica trwała Merkem-20% Życica trwała Grasslands Nui-20% Kostrzewa trzcinowa Escalante-15% Kupkówka pospolita Berta-10%

OPAKOWANIA 10kg

KOŚNO-ŁĄKOWA O PODWYŻSZONEJ ZAWARTOŚCI BIAŁKA

Mieszanka przeznaczona na siano i kiszonkę o podwyższonej zawartości białka.

Przykładowy skład mieszanki
Koniczyna łąkowa (czerwona) Rozeta-20% Kostrzewa łąkowa Gerda-35% Kostrzewa czerwona Areta-10% Życica trwała Maja-15% Kostrzewa czerwona Reda-10% Życica trwała Grasslands Nui-10%

OPAKOWANIA 10kg

PASTWISKOWA

Mieszanka traw z dodatkiem koniczyny białej i lucerny. Zapewnia możliwość wypasania zwierząt oraz zbilansowaną ilość białka. Nadaje się również do wytwarzania siana, kiszonki oraz zielonej paszy. Charakteryzuje się również dużą smakowitością.

Przykładowy skład mieszanki
Lucerna siewna-10% Koniczyna biała-5% Życica trwała Merkem-15% Życica trwała Grasslands Nui-15% Kostrzewa trzcinowa Estanzuela-15% Kupkówka pospolita Berta-15% Kostrzewa łąkowa Gerda-10% Kostrzewa czerwona Reda-10% Tymotka łąkowa Kaba/Karta-5%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW NA TORFY

Mieszanka przeznaczona głównie na ziemie torfowe oraz ciężkie, podmokłe wolno obsychające i tereny okresowo zalewowe. Mieszanka ta ma dużą tolerancję na zmienne warunki klimatyczne, a w szczególności na niskie temperatury. Pełną użytkowość uzyskuje się po 2 latach. Charakteryzuje się wysoką smakowitością. Jest chętnie zjadana przez bydło w formie siana oraz kiszonki.

Przykładowy skład mieszanki
Stokłosa bezostna-5% Mietlica biaława Kita-10% Życica mieszańcowa Gala-16% Kostrzewa łąkowa Gerda-20% Kostrzewa trzcinowa Escalante-10,5% Życica trwała Grasslands Nui-25% Koniczyna białoróżowa (szwedzka) Aurora-7,5% Wiechlina łąkowa Limagie-6%

OPAKOWANIA 10kg

eprasa.pl c81c225834

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2026

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNA

Mieszanka w swoim składzie zawiera trawy o bardzo dużym przyroście zielonej masy i wysokiej smakowitości. Po skoszeniu następuje szybki odrost co przełoży się na częste koszenie. W związku z tym, że w mieszance tej użyte składniki są mniej trwałe, łąki zakłada się na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Przykładowy skład mieszanki
Życica wielokwiatowa Turtetra-40% Życica trwała Grasslands Nui-35% Życica trwała Merkem-25%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW DLA BYDŁA

Przeznaczona jest ona dla krów mlecznych oraz bydła rzeźnego. Charakteryzuje się dużą zawartością zielonej masy oraz smakowitością. Zawiera w swoim składzie koniczynę czerwoną.

Przykładowy skład mieszanki
Koniczyna czerwona Rozeta-10% Życica wielokwiatowa Turtetra-40% Życica trwała Merkem-20% Życica trwała Grasslands Nui-30%

OPAKOWANIA 10kg

Oferta na nasiona strączkowe i poplonowe

Nazwa
Koniczyna biała
Koniczyna czerwona
Lucerna siewna
Facelia błękitna
Gorczyca konsumpcyjna
Gorczyca biała
Seradela

UWAGA!
NA ŻYCZENIE KLIENTA WYKONUJEMY MIESZANKI O UZGODNIONYM SKŁADZIE
- Większe ilości dowozimy własnym transportem
- Wszystkie nasiona są kwalifikowane z aktualnym certyfikatem WIORIN
- Skład mieszanek może ulec zmianie

ORAZ INNE NASIONA TAKIE JAK – WYKA SIEWNA (JARA), WYKA KOSMATA (OZIMA), GROCH SIEWNY (PELUCHA), SERADELA, ŁUBIN WĄSKOLISTNY, ŁUBIN PASZOWY, RZEPIK ORAZ MIESZANKI POPLONOWE OZIMA I JARA.

W ofercie także usługa profesjonalnego czyszczenia nasion!

Zachodniopomorska Firma Nasienna
Wojciech Roens
ul. Sikorek 9, 72-123 Kliniska Wielkie

tel. 91 431 28 11
e-mail: biuro@roens-nasiona.pl
www.roens-nasiona.pl

ROENS NASIONA

eprasa.pl c81c225834

Postaw na pewniaka – wybieraj z Listy odmian zalecanych

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe PDO

Lista odmian zalecanych do uprawy w województwie to jedno z najważniejszych narzędzi wspierających rolników w podejmowaniu decyzji produkcyjnych. Zestawienie, przygotowywane na podstawie wieloletnich doświadczeń polowych, wskazuje odmiany roślin, które najlepiej sprawdzają się w lokalnych warunkach glebowo-klimatycznych. Dzięki temu producenci mogą wybierać materiały siewne o wysokim i stabilnym plonowaniu, dobrej zdrowotności oraz odporności na czynniki środowiskowe, minimalizując ryzyko uprawy i zwiększając efektywność gospodarstwa.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach
Członek WZPDO

27 stycznia w Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian w Białogardzie odbyło się zimowe posiedzenie Wojewódzkiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego. Po szczegółowej analizie wyników doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w województwie zachodniopomorskim w roku 2025 oraz zgodnie z opinią Wojewódzkiego Zespołu PDO zaktualizowano Listę odmian zalecanych w roku 2026.

Objaśnienia:
A- odmiany jakościowe
B- odmiany chlebowe
E- odmiany elitarne chlebowe
F_1- odmiana mieszańcowa
*- odmiana o potwierdzonej w badaniach IOR-PIB odporności na kiłę kapusty
2026^R - wstępna rekomendacja
BR- odmiana browarna
P- odmiana pastewna
/o – odmiana o kłosie ościstyn
CCA – odmiana niezarejestrowana w Polsce, znajdująca się we Wspólnotowym Katalogu Odmian Roślin Rolniczych
SK – odmiana samokończąca
NT – odmiana niskotaninowa bobiku

Lp.	Gatunek/odmiana		Rok włączenia do LOZ
Pszenica zwyczajna ozima			
1.	RGT Kilimanjaro	A	2021
2.	Opoka	A	2021
3.	Asory	A	2026
4.	RGT Bilanz	B	2020
5.	Venecja	R	2021
6.	Symetria	B	2023
7.	Hyvega	B	2025
8.	Liberia	B	2025
9.	Elektra	B	2025
10.	Bonanza	B	2025
11.	Bulldozer	B	2025
12.	Persona	B	2026
13.	Argument	B	2026
14.	Essa	B	2026
15.	Bright	B	2026
Pszenica zwyczajna jara			
1.	KWS Facette	E	2025
2.	WPB Pebbles	/o A	2024
3.	Aplauz	A	2024
4.	KWS Carusum	A	2024
5.	Leokadia	A	2025
6.	Copacabana	A	2026
7.	Klaudyna	A	2026
8.	Harenda	B	2015
9.	Akcesja	B	2026^R
Pszenżyto ozime			
1.	Medalion		2022
2.	SU Atletus		2025
3.	Metro		2025
4.	Tributo		2025
5.	Promisso		2026^R
Pszenżyto jare			
1.	Hugo		2021
2.	Frigus		2025
3.	Dyzma		2025
4.	Narval		2025
5.	Namaku		2026
6.	Pryzmat		2026
Jęczmień ozimy			
1.	Jakubus		2020
2.	KWS Morris		2023
3.	Teuto		2025
4.	Julia		2025
Jęczmień jary			
1.	LG Flamenco	BR	2025
2.	NOS Gambit	BR	2026
3.	Artiselle	P	2025
4.	Brigitta	P	2026

Lp.	Gatunek/odmiana		Rok włączenia do LOZ
Owies jary			
1.	Agent		2019
2.	Rambo		2021
3.	Kreator		2026
4.	Belfer		2026
Żyto ozime			
1.	Dańkowskie Turkus		2022
2.	Dańkowskie Kanter		2024
3.	Dańkowskie Alvaro		2026
4.	KWS Igor	F_1	2024
5.	Gulden	F_1	2025
6.	KWS Pulsor	F_1	2025
Rzepak ozimy			
1.	Anton		2025
2.	Bachus		2025
3.	Tom		2026
4.	LG Aviron	F_1	2022
5.	Romeo	F_1	2025
6.	PT315	F_1	2025
7.	LG Auckland	F_1	2025
8.	DK Excited	F_1	2025
9.	DK Exaura	F_1	2025
10.	Temptation	F_1	2026
11.	LG Aphrodite	F_1	2026
12.	Crocant	* F_1	2026
13.	LG Austin	F_1 CCA	2026
14.	DK Exima	F_1 CCA	2026
15.	Ceos	F_1 CCA	2026R
Bobik			
1.	Apollo		2022
2	Capri		2022
3.	Trumpet	CCA	2023
4.	Genius		2025
5.	Cartoon		2025
6.	Granit	SK	2022
Soja odmiany bardzo wczesne i wczesne			
1.	Marzena		2025
2.	Acapulca		2026
3.	Vineta PZO		2026

eprasa.pl c81c225834

Lp.	Gatunek/odmiana		Rok włączenia do LOZ
Soja odmiany średnio wczesne			
1.	Aurelina		2024
2.	Viola		2024
3.	Arnold		2025
4.	Nessie PZO		2026
5.	RGT Sigma		2026
6.	Sussex		2026
Groch siewny odmiany ogólnoużytkowe			
1.	Astronaute		2022
2.	Ostinato	CCA	2022
3.	Orchestra	CCA	2024
4.	Asgard		2025
5.	Autentic	CCA	2025
6.	Symbios	CCA	2025
7.	SM Martket		2026
Groch siewny odmiany pastewne			
1.	Turnia		2021
2.	Hubal		2026
Łubin żółty			
1.	Puma		2019
2.	Diament		2023
3.	Salut		2024
Łubin wąskolistny			
1.	Agat		2021
2.	Roland		2020
3.	Bolero		2026
4.	Pogo		2026
5.	SM Kastor		2026
Ziemniak jadalny odmiany średnio późne			
1.	Jelly		2022

Lp.	Gatunek/odmiana		Rok włączenia do LOZ
Ziemniak skrobiowy odmiany średnio wczesne			
1.	Jubilat		2017
2.	Zuzanna		2018
3.	Kotwica		2023
Ziemniak skrobiowy odmiany średnio późne i późne			
1.	Amarant		2025
2.	Skawa		2026
Ziemniak jadalny odmiany bardzo wczesne			
1.	Impresja		2021
2.	Pogoria		2024
3.	Colomba		2025
Ziemniak jadalny odmiany wczesne			
1.	Ignacy		2018
2.	Gwiazda		2020
3.	Michalina		2021
4.	Bellarosa		2023
5.	Lawenda		2024
6.	Hetman		2025
Ziemniak jadalny odmiany średnio wczesne			
1.	Tajfun		2009
2.	Jurek		2018
3.	Otolia		2023
4.	Mazur		2026
Kukurydza na ziarno wczesna			
1.	Wesley		2025
2.	P7818		2025
3.	Sy Fanfara		2026
4.	Ashley		2026
5.	KWS Norento		2026

„Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa zachodniopomorskiego" (LOZ) została sporządzona w oparciu o wieloletnie wyniki doświadczeń odmianowych prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO). Odmiany umieszczone na LOZ wykazały w ostatnich latach dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa i zasługują na znaczący udział w uprawie. Stwierdzona w czasie badań duża wartość gospodarcza tych odmian daje gwarancję lepszych efektów gospodarczych, niż uprawa innych odmian badanych w naszym województwie.

Zestawiono na podstawie danych SDOO w Nowych Liniach I i COBORU w Słupi Wielkiej

COBORU
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

LUVENA
NAWOZY Z LUBONIA

LUVENA S.A.
ul. Romana Maya 1
62-030 Luboń
Wydział Handlu Nawozami
+ 48 509 809 309

Znajdź nas na:
LuvenaNawozyZLubonia

www.nawozy.pl

SKR
STRZELCE KRAJEŃSKIE

Dystrybutor:
SKR Strzelce Krajeńskie
Spółka z o.o.

tel. 95 763 29 43
www.skrstrzelce.pl

NASZ ŚWIAT KRĘCI SIĘ
WOKÓŁ TWOICH PLONÓW

LUBOFOS®
LUBOPLON®
OPTIPLON®
LUBOFOSKA®
SUPERFOSFAT
SÓL POTASOWA

SPRAWDŹ NASZE NOWOŚCI!
www.nawozy.pl

eprasa.pl c81c225834

Soja i bobowate – przyszłość zrównoważonego białka

Soja oraz inne rośliny bobowate, dzięki wysokiej zawartości białka i zdolności wiązania azotu z powietrza, jawią się jako kluczowe ogniwo w budowaniu odpornego, efektywnego i ekologicznego sektora rolnego.

JAROSŁAW KURZYDLAK, PZDR w Gryfinie

W obliczu dynamicznych zmian klimatycznych, rosnącego zapotrzebowania na żywność oraz presji na zasoby naturalne, rolnictwo stoi przed koniecznością transformacji w kierunku zrównoważonych systemów produkcji. Centralnym elementem tego procesu jest optymalne zarządzanie białkiem – jednym z najważniejszych składników odżywczych wpływających na zdrowie ludzi i zwierząt.

Soja (*Glycine max*) jest jednym z najbardziej wartościowych roślin białkowych uprawianych na świecie. Jej nasiona zawierają od 35 do 40% białka o wysokiej wartości biologicznej, zbliżonej składnikowo do białek zwierzęcych, co sprawia, że jest ona atrakcyjnym składnikiem zarówno diet ludzi, jak i pasz dla zwierząt.

Również inne rośliny bobowate – takie jak groch, soczewica, fasola, bób, ciecierzyca czy łubin – wyróżniają się wysoką zawartością białka (zwykle 20-30%) oraz dobroczynnym wpływem na strukturę gleby – dzięki symbiozie z bakteriami brodawkowymi. W praktyce oznacza to mniejsze zapotrzebowanie na nawozy azotowe i zmniejszoną emisję gazów cieplarnianych.

Fundament nowoczesnych pasz

W produkcji zwierzęcej białko roślinne stanowi podstawę zbilansowanych pasz. Soja jest jednym z najważniejszych źródeł skoncentrowanego białka w paszach dla trzody chlewnej, drobiu i bydła mlecznego. Dzięki wysokiej strawności i wartości odżywczej poprawia przyrosty masy ciała, wydajność produkcji oraz zdrowotność zwierząt.

Rośliny bobowate o lokalnym potencjale (np. groch, łubin) mogą stać się alternatywą dla importowanej śruty sojowej, co skraca łańcuch dostaw, redukuje emisje transportowe oraz wzmacnia lokalne gospodarki rolne.

Korzyści dla gospodarstwa

Bobowate są unikalne pod względem wpływu na środowisko. Mają zdolność wiązania azotu atmosferycznego dzięki symbiozie z bakteriami *Rhizobium*, co obniża zapotrzebowanie na nawozy mineralne. W praktyce oznacza to:

- mniejsze koszty produkcji rolnej,
- zredukowaną emisję gazów cieplarnianych,
- poprawę żyzności gleby i struktury jej profilu.

Wprowadzenie przedplonów bobowatych w płodozmianie poprawia bilans azotu, ogranicza ryzyko erozji i zwiększa bioróżnorodność agrosystemów. Takie podejście sprzyja regeneracji gleb oraz budowie odporności rolnictwa na ekstremalne warunki pogodowe.

Wyzwania

Mimo licznych korzyści, uprawa bobowatych i ich wykorzystanie wiążą się

eprasa.pl c81c225834

z pewnymi wyzwaniami:

- ryzyko chorób i szkodników specyficznych dla bobowatych,
- wrażliwość niektórych gatunków na warunki klimatyczne,
- konieczność adaptacji technologii produkcji pasz i żywności.

Jednak dzięki postępowi w hodowli, selekcji odmian odpornych na stresy abiotyczne oraz edukacji rolników, rośliny te mają szansę stać się fundamentem zrównoważonego systemu żywnościowego.

Wniosek dla praktyki

Soja i inne rośliny bobowate oferują ogromny potencjał dla zrównoważonego rozwoju rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego. Ich zdolność dostarczania białka wysokiej jakości – zarówno dla ludzi, jak i zwierząt – w połączeniu z korzyściami ekologicznymi czyni je kluczowymi składnikami przyszłych strategii produkcyjnych. Wyzwania pozostają, lecz zrównoważone inwestycje w badania, hodowlę i efektywne zarządzanie uprawami mogą przynieść wymierne korzyści dla zdrowia ludzi, środowiska i rentowności gospodarstw rolnych.

Źródło: Zając T., Kotecki A., Stępień A. (red.): Rośliny strączkowe w Polsce – znaczenie gospodarcze i agrotechnika. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, 2020; Jasińska Z., Kotecki A. (red.): Szczegółowa uprawa roślin. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, 2013; www.gospodarstwademonstracyjne.cdr.gov.pl;www.worldfood.pl

BIAŁKO ROŚLINNE W DIECIE LUDZI

Rosnąca świadomość konsumentów dotycząca zdrowia i wpływu diety na środowisko sprawia, że białko roślinne zyskuje coraz większe znaczenie. Soja i produkty sojowe – takie jak tofu, tempeh, napoje sojowe czy białka izolowane – są bogate w aminokwasy egzogenne, błonnik oraz fitozwiązki o działaniu prozdrowotnym. Coraz więcej badań potwierdza, że dieta oparta częściowo na białku roślinnym może obniżać ryzyko chorób układu krążenia, cukrzycy typu 2 oraz otyłości. Ponadto produkty sojowe są często lepiej tolerowane przez osoby z nietolerancją laktozy czy alergią na białka mleka. Białko innych bobowatych również stanowi cenny składnik diet roślinnych i flexitariańskich, oferując różnorodność smaków i zastosowań kulinarnych.

Zwiększenie krajowej produkcji bobowatych zmniejsza zależność od importowanej śruty sojowej i stabilizuje rynek pasz.

eprasa.pl c81c225834

Powrót konopi: ekologiczna alternatywa dla współczesnego przemysłu

Konopie włókniste to rośliny, które zyskują coraz większą popularność na całym świecie, nie tylko ze względu na swoje właściwości włókiennicze, ale także ze względu na szerokie zastosowanie w przemyśle, budownictwie, medycynie i rolnictwie ekologicznym. W Polsce uprawa konopi przeżywa renesans, a rośliny te stają się atrakcyjną alternatywą dla tradycyjnych upraw.

RAFAŁ BIŃCZYK, PZDR w Koszalinie

Czym są konopie włókniste?

Konopie włókniste to odmiana konopi siewnych (*Cannabis sativa*), w której zawartość tetrahydrokannabinolu (THC) nie przekracza 0,2%. Tego rodzaju konopie różnią się od odmian przeznaczonych do produkcji marihuany, której celem jest uzyskanie substancji psychoaktywnej.

Zastosowanie

Konopie włókniste to prawdziwy surowiec XXI wieku. Znajdują zastosowanie w:

- przemyśle tekstylnym (odzież, tkaniny techniczne),
- budownictwie (beton konopny, izolacje),
- motoryzacji (kompozyty konopne),
- przemyśle spożywczym (nasiona, olej konopny),
- kosmetyce i farmacji (oleje, maści, balsamy).

Dodatkowo roślina ta doskonale fitoremediacuje glebę, wiążąc metale ciężkie i poprawiając jej strukturę. Same rośliny są wykorzystywane do produkcji biokompozytów, materiałów izolacyjnych czy biopaliw.

Wymagania uprawowe

Uprawa konopi włóknistych nie jest trudna, ale wymaga pewnych specyficznych warunków. Rośliny te mają dość wysokie wymagania w zakresie gleby, temperatury oraz wilgotności powietrza.

1. Gleba i pH

Konopie włókniste najlepiej rosną na glebach przepuszczalnych, żyznych, bogatych w składniki pokarmowe. Optymalnym pH gleby dla tych roślin to 6-7,5. Gleby o dobrej strukturze, z odpowiednim dostępem tlenu, zapewniają prawidłowy rozwój korzeni, co ma kluczowe znaczenie dla jakości plonów.

2. Temperatura i wilgotność

Są roślinami ciepłolubnymi, dlatego najlepiej rosną w temperaturach między 18 a 25°C. W Polsce uprawy najlepiej prowadzić wiosną i latem, od maja do września, kiedy średnia temperatura jest odpowiednia do wzrostu. Wilgotność powietrza powinna wynosić około 60-70%, a rośliny wymagają regularnego podlewania, szczególnie w okresie wzrostu.

3. Siew i gęstość nasion

Siew konopi włóknistych odbywa się zazwyczaj na początku maja. Nasiona należy wysiewać na głębokości 2-3 cm, w rozstawie 20-30 cm między roślinami. Istotna jest odpowiednia gęstość wysiewu, ponieważ konopie, jako rośliny dość wysokie, muszą mieć wystarczającą przestrzeń do wzrostu. Nie mogą też być posadzone zbyt rzadko, ponieważ wzrost w zbyt dużych odległościach utrudnia ich wykorzystanie w produkcji włókna.

Pielęgnacja uprawy

Uprawy konopi włóknistych nie wymagają dużej liczby zabiegów pielęgnacyjnych, jednak należy zadbać o kilka kluczowych aspektów.

1. Siew – przypada zwykle na koniec kwietnia lub początek maja, gdy temperatura gleby przekroczy 8-10°C. Głębokość siewu wynosi 3-4 cm, a norma wysiewu – w zależności od celu uprawy – kształtuje się następująco:

- na włókno: 60-80 kg/ha,
- na nasiona: 30-40 kg/ha,
- na biomasę: do 100 kg/ha.

Roślina kiełkuje już po 5-7 dniach, a dzięki szybkiemu wzrostowi (nawet 4-5 cm dziennie w szczytowym okresie) skutecznie zagłusza chwasty, ograniczając potrzebę stosowania herbicydów.

2. Nawożenie – choć konopie dobrze rosną na glebach średnio zasobnych w składniki pokarmowe, potrzebują odpowiedniego nawożenia, szczególnie w fazie intensywnego wzrostu. Najczęściej stosuje się nawozy orga-

eprasa.pl c81c225834

niczne, takie jak kompost czy obornik, ale w niektórych przypadkach, szczególnie w uprawach intensywnych, może być konieczne stosowanie nawozów mineralnych. Konopie są rośliną o dużym zapotrzebowaniu na składniki pokarmowe, zwłaszcza azot, potas i wapń. Zaleca się: azot (N): 70-120 kg/ha, fosfor (P_2O_5): 40-60 kg/ha, potas (K_2O): 100-120 kg/ha. Nadmiar azotu może jednak wydłużać wegetację i pogarszać jakość włókna, dlatego warto dostosować nawożenie do planowanego celu uprawy.

3. Ochrona przed chorobami i szkodnikami – konopie są roślinami stosunkowo odpornymi na choroby i szkodniki, ale mogą być atakowane przez niektóre gatunki owadów, np. mszyce, oraz przez grzyby. Warto stosować naturalne metody ochrony, takie jak uprawa roślin towarzyszących, które odstraszają szkodniki, a także dbać o odpowiednią rotację upraw.

4. Podlewanie – konopie potrzebują regularnego podlewania w okresie wzrostu, szczególnie w czasie suszy. Warto jednak pamiętać, że nadmiar wody może prowadzić do chorób grzybowych, dlatego należy zapewnić odpowiednią przepuszczalność gleby.

Zbiory i przetwórstwo

Zbiory konopi włóknistych odbywają się zazwyczaj we wrześniu, kiedy rośliny osiągną pełną dojrzałość. W zależności od przeznaczenia (np. do produkcji włókna, nasion czy biomasy) metoda zbioru może się różnić:

- zbiór na włókno – rośliny przeznaczone do produkcji włókna są zbierane na początku dojrzałości, przed pełnym zasychaniem rośliny; włókno konopne pozyskiwane jest zarówno z łodygi, jak i z części korzeniowej;
- zbiór na nasiona – jeśli celem uprawy jest pozyskanie nasion, należy poczekać, aż rośliny osiągną pełną dojrzałość nasion.

Po zbiorach rośliny przechodzą procesy obróbki, takie jak łuskanie, rozdrabnianie i oddzielanie włókien od pozostałych części rośliny.

Korzyści z uprawy

1. Ekologiczność – konopie włókniste są rośliną, która rośnie szybko i nie wymaga dużych ilości nawozów sztucznych ani pestycydów. Ponadto mogą być wykorzystywane do poprawy jakości gleby dzięki zdolności do wzbogacania jej w azot.

2. Zrównoważony rozwój – uprawy konopi włóknistych przyczyniają się do zmniejszenia emisji CO_2, ponieważ rośliny te pochłaniają dwutlenek węgla z atmosfery (nawet do 15 ton z hektara), co sprawia, że stają się atrakcyjnym surowcem w kontekście działań proekologicznych.

3. Wszechstronność – konopie włókniste znajdują szerokie zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu. Włókna konopne wykorzystywane są w produkcji tekstyliów, biokompozytów, materiałów budowlanych czy nawet żywności (w postaci nasion).

Aspekty prawne

Uprawa konopi włóknistych w Polsce jest legalna, pod warunkiem, że zawartość THC (tetrahydrokannabinolu) w roślinach nie przekracza 0,3%. Nasiona muszą pochodzić z certyfikowanych odmian wpisanych do krajowego rejestru lub wspólnotowego katalogu odmian UE. Konopie włókniste mogą uprawiać osoby fizyczne lub przedsiębiorcy wpisani do rejestru konopi włóknistych. Rejestr prowadzi właściwy dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Źródła: www.pl.wikipedia.org, www.biznes.gov.pl, www.tuw.pl, www.magazynprzemyslowy.pl, www.gov.pl/web/kowr, www.modr.pl, www.wodr.poznan.pl

eprasa.pl c81c225834

STANISŁAW ZARZYCKI, ZODR w Barzkowicach
MARTYNA KOŁODZIEJCZAK, ZODR w Barzkowicach

Zasilanie upraw nawozami mineralnymi, uprawa przedsiewna i siew zbóż jarych wynika na dzień dzisiejszy głównie z niedoboru opadów, przez co profil glebowy jest nadmiernie przesuszony. W terminach lekko opóźnionych na początku kwietnia można zasiać pszenżyto, jęczmień, pszenicę czy mieszanki zbożowe.

Ile jest azotu w glebie, to znaczy jaka jest zawartość Nmin, może nam tylko powiedzieć badanie gleby. Dlatego zanim przystąpimy do rozsiewu nawozów może warto wykonać badanie gleby.

W zbożach ozimych i rzepaku ozimym wegetacja jest lekko opóźniona ze względu na niską temperaturę. Plantacje rzepaku i jęczmienia ozimego ucierpiały przez niskie temperatury. Teraz uprawy rzepaku atakowane są przez szkodniki liściowe (pchełka rzepakowa) i ziemne (miniarka kapuścianka, tantniś krzyżowiaczek czy gnatarz rzepakowiec). W rejonach, gdzie wegetacja ruszyła w pełni – zastosowano już pierwsze wiosenne dawki nawożenia azotowego. Saletra amonowa jest nawozem zalecanym do pierwszej dawki nawożenia ze względu na jej dobre działanie w niskich temperaturach. Azot dostępny dla rzepaku od pierwszej chwili wiosennej wegetacji wykorzystywany jest przez rośliny przede wszystkim do odbudowy aparatu asymilacyjnego. Od tego, w jakim stopniu uda im się zbudować rozetę liściową, zależy wykorzystanie kolejnej porcji składników pokarmowych podawanych zwykle dwa tygodnie później. W przypadku pszenicy ozimej stosowanie małych (30-40 kg N/ha) dawek w krótkich, około 14-dniowych odstępach czasu, począwszy od wiosennego ruszenia wegetacji, gwarantuje prawidłowy wzrost roślin i maksymalne wykorzystanie azotu z nawozów, co ogranicza straty składnika.

Na plantacjach pszenicy ozimej, gdzie dawka azotu przekroczy 120 kg/ha, należy w fazie końca krzewienia do końca fazy grubienia pochwy liściowej liścia flagowego (faza BBCH od 29 do 49) zastosować odpowiedni regulator wzrostu.

Rzepak pozostawiony na polu na 10 miesięcy jest atakowany przez wiele groźnych szkodników, w tym pchełkę rzepakową, śmietkę kapuścianą, słodyszka rzepakowego, chowacze: brukwiaczka i czterozębnego. Pomocne przy wyznaczeniu prawidłowego terminu zabiegu zwalczania szkodników są żółte naczynia. Należy je wystawić co najmniej 25 m od brzegu pola, zgodnie z kierunkiem spodziewanego nalotu insektów na plantację. Pozwoli to nam na monitorowanie ilości chowacza na plantacji, brukwiaczka czy czterozębnego. I tak dla chowacza brukwiaczka, jeżeli w marcu w ciągu trzech dni w naczynku stwierdziliśmy 10 szt. owadów to znaczy, że ekonomiczny próg szkodliwości został przekroczony i należy wykonać oprysk. Dla chowacza czterozębnego w marcu i kwietniu – jeżeli stwierdzimy w żółtym naczyniu 20 szt. owadów – to ekonomiczny próg szkodliwości został przekroczony.

Gdy temperatura gleby na głębokości 10 cm osiągnie 5-6°C, można zacząć sadzić podkiełkowane ziemniaki na wczesny zbiór. Najczęściej gleba ogrzewa się do takiej temperatury w pierwszej dekadzie kwietnia. Gdy gleba osiągnie 7-8°C (oznaką tego jest kwitnący mniszek lekarski) można rozpocząć sadzenie pozostałych ziemniaków.

Ziemniaki przeznaczone na najwcześniejszy zbiór powinny być w miarę możliwości uprawiane bez stosowania środków chemicznych. Do ochrony takich plantacji przed chwastami zalecane są zabiegi mechaniczne wykonywane obsypnikiem i broną chwastownikiem. Skuteczne zniszczenie chwastów wymaga (do wschodów) stosowania tych zabiegów co 7 dni. Po wschodach należy ograniczyć się do stosowania obsypnika, aby nie zniszczyć korzeni młodych ziemniaków.

Siew kukurydzy wykonujemy, gdy temperatura gleby osiągnie 8°C. Fenologiczny termin siewu kukurydzy czy tak jak czyni to wielu rolników w przypadku ziemniaków, nakłada się z kwitnieniem mniszka lekarskiego. Wczesny siew niesie ze sobą wiele korzyści. Po pierwsze, pozwala na optymalne wykorzystanie wilgoci, która zgromadziła się w glebie w okresie zimowym czy po dość obfitych opadach, jeżeli wystąpiły. Po drugie – przyspiesza kwitnienie i wiechowanie kukurydzy, co w konsekwencji daje możliwość wcześniejszego zbioru.

Odmiany wczesne, przeznaczone na wczesny zbiór, wysiewamy w pierwszej kolejności. Następnie odmiany średnio późne, które wymagają odpowiednio wyższej sumy temperatur dla osiągnięcia dojrzałości. Z kolei do siewów opóźnionych dobrze jest wykorzystać odmiany wczesne, ponieważ wówczas mają większą szansę osiągnąć dojrzałość przed wystąpieniem jesiennych przymrozków. Siew kukurydzy na glebach ciężkich wykonujemy na głębokość 3-4 cm, na glebach lżejszych jest ona większa i wynosi 5-6 cm.

Wiosną zadbajmy również o łąki i pastwiska. Prawidłowa pielęgnacja wpływa na ilość oraz jakość pozyskiwanej dla przeżuwaczy paszy w całym sezonie wegetacyjnym. Wiosną należy rozgarnąć kretowiska, kopce i inne nierówności na powierzchni łąk za pomocą włóki. Momentem, w którym można ten zabieg rozpocząć, jest początek obsychania kretowisk i kontynuowanie do chwili, gdy ruń osiągnie 10 cm wysokości. Najczęściej stosuje się włóki z metalowych obręczy, odwróconych bron lub starych opon.

Zabiegiem wiosennym, niezbędnym w pielęgnacji użytków zielonych na glebach organicznych i silnie próch-

eprasa.pl c81c225834

nicznych, a także mineralnych lekkich, jest wałowanie. Zabieg ten ma na celu usunięcie z gleby zbędnego powietrza, a przede wszystkim dociśnięcie darni do podłoża, umożliwiające podsiąkanie wody i regenerację systemów korzeniowych wartościowych gatunków, zwłaszcza traw. Wałowanie należy wykonać w momencie, gdy darń ugina się pod naciskiem stopy, a w powstałych śladach brak jest oznak wilgoci. Wałowanie można też powtórzyć po zbiorze pierwszego pokosu.

Do zabiegów pielęgnacyjnych na łąkach i pastwiskach w szerszym znaczeniu, które sprzyjają rozwojowi zwartej darni oraz zapobiegają występowaniu chwastów, zalicza się racjonalne ich nawożenie i prawidłowe użytkowanie. Wczesną wiosną wskazane jest nawożenie fosforowo-potasowe. Największy efekt plonotwórczy uzyskuje się poprzez nawożenie azotowe. W momencie ruszenia wegetacji należy zaaplikować azot w dawce nieprzekraczającej 60 kg/ha. W przypadku runi z dużym udziałem roślin motylkowatych wysokość nawożenia azotowego należy zmniejszyć o połowę.

Sucha dezynfekcja może być pomocna przy ograniczaniu zakażeń u zwierząt gospodarskich. Nie może być stosowana jako zamiennik gruntownej dezynfekcji, ale jako jej uzupełnienie. Jej zaletą jest możliwość przeprowadzania dezynfekcji w obecności zwierząt w dowolnym momencie. Najczęściej stosowaną substancją czynną w preparatach do suchej dezynfekcji jest chloramina T. Proszek rozsypuje się w odpowiedniej dawce na ściółkę. Środek działa bakteriobójczo, ogranicza rozwój owadów, osusza ściółkę, a także zmniejsza stężenie szkodliwych gazów.

Kwiecień to zazwyczaj najintensywniejszy czas wyźrebień. Również w niektórych systemach utrzymania bydła wiosna jest okresem zwiększenia częstotliwości wycieleń. Bardzo przydatnym narzędziem wspomagającym hodowcę w tym okresie jest siaromierz lub refraktometr – służące do sprawdzenia jakości siary pod kątem stężenia immunoglobulin. Jakość siary ma kluczowe znaczenie dla odchowu młodych zwierząt, pobranie odpowiedniej ilości immunoglobulin daje odporność w początkowym, newralgicznym okresie odchowu. Słabej jakości siara nie da wystarczającej odporności, co może przełożyć się na słabszy wzrost i podatność na infekcje.

Kwiecień jest początkiem okresu pastwiskowego. Zwierzęta, które przez zimę nie miały dostępu do trawy powinny być bardzo stopniowo przyzwyczajane do wypasu, tak by przewód pokarmowy mógł się zaadoptować do nowej paszy. Brak okresu przejściowego może skutkować poważnymi problemami. Przez pierwsze dni zwierzęta powinny być wypuszczane na pastwisko maksymalnie na 1 godzinę, a następnie należy stopniowo zwiększać ten czas. Okres przejściowy powinien trwać około 2-3 tygodni. Przyjmuje się, że sezon pastwiskowy można zacząć przy wysokości runi przynajmniej 10-12 cm.

Przed wypuszczeniem bydła na pastwisko powinniśmy skontrolować stan racic. Sztuki, które mają problemy z racicami lub są kulawe nie będą w stanie wykorzystać odpowiednio pastwiska. Problemy z poruszaniem spowodują mniejsze pobranie paszy, a co za tym idzie spadek kondycji i produkcyjności.

Wszystkie zwierzęta (bydło, konie, owce, kozy) przed rozpoczęciem sezonu pastwiskowego warto odrobaczyć, by zminimalizować skażenie łąk jajami pasożytów.

Zwierzętom przebywającym na pastwiskach trzeba zapewnić dostęp do czystej wody przez cały czas. Zbiorniki do pojenia muszą być regularnie sprawdzane i myte, a woda na bieżąco uzupełniana. Jałówki potrzebują 30-50 l/dzień, krowy w zasuszeniu ok. 50 l/dzień, krowa w laktacji 70-155 l/dzień (na każdy litr produkowanego mleka musi pobrać 2-3,5 litra wody więcej w porównaniu do krowy zasuszonej). Zapotrzebowanie na wodę wzrasta wraz z rosnącą temperaturą otoczenia. Konie potrzebują od 3 do 7 l/100kg m.c./dobę, czyli koń o masie 500 kg będzie potrzebował około 15-30 l/dobę. Wartość ta bardzo wzrasta w czasie upałów. Klacze karmiące również potrzebują znacznie więcej wody, nawet 30-70 l/dobę (75-100 ml/kg m.c./dobę). Zapotrzebowanie na wodę owiec i kóz to 2-7 l/dzień, przy czym większe jest w czasie laktacji oraz przy wysokiej temperaturze otoczenia.

Wzrost temperatury jest impulsem do szybkiego rozwoju dużej ilości owadów w otoczeniu zwierząt. W budynkach inwentarskich zaleca się stosowanie ochrony przed owadami. W oknach można montować siatki z drobnym oczkiem. Mechanicznymi sposobami walki z owadami są lepy oraz lampy owadobójcze. Dużą skutecznością cechują się środki chemiczne, jednak nie wszystkie mogą być stosowane w obecności zwierząt.

Wzrost temperatur może nasilić w kurnikach problemy związane z ptaszyńcem kurzym. Chociaż pasożyt ten nie ginie zimą, to w niskiej temperaturze jego aktywność i rozwój są mniejsze. Idealna temperatura do rozrodu ptaszyńca to 20-25 stopni Celsjusza, stąd wiosną możemy stanąć przed dużym problemem. Ptaszyniec żywi się krwią kur, prowadząc do ich osłabienia. Jest aktywny w nocy, zaś w dzień przebywa w najmniejszych zakamarkach i szczelinach kurnika. Naturalnym sposobem na ptaszyńca jest ziemia okrzemkowa (diatomit). Jej działanie polega na tym, że ostre krawędzie przecinają zewnętrzną powłokę pasożyta, prowadząc do obumarcia, a absorbowanie wilgoci powoduje niekorzystne warunki do rozmnażania i rozwoju ptaszyńca. Diatomit można rozsypać na ściółkę lub na ptaki.

eprasa.pl c81c225834

W realiach rosnących kosztów produkcji i coraz częstszych anomalii pogodowych to nie park maszynowy ani doraźne nawożenie decydują o stabilności plonu, lecz kondycja gleby. W gospodarstwie ekologicznym gleba jest kluczowym kapitałem produkcyjnym – żywym systemem, od którego zależy zdrowotność roślin, efektywność nawożenia naturalnego i odporność upraw na stres.

JOANNA SKOCZYLAS-GROMEK, ZODR w Barzkowicach

Rolnictwo ekologiczne pokazuje, że trwałość produkcji zaczyna się od gleby. To nie koszt, lecz inwestycja w stabilność plonów, bezpieczeństwo gospodarstwa i przyszłość kolejnych pokoleń.

Gleba to żywy organizm – wykorzystaj jej potencjał

Jedna garść dobrze prowadzonej gleby zawiera miliony mikroorganizmów. Bakterie, grzyby, promieniowce oraz dżdżownice wykonują pracę, której nie zastąpi żaden nawóz mineralny – rozkładają resztki pożniwne, budują próchnicę i stopniowo udostępniają składniki pokarmowe. W praktyce oznacza to:

- lepsze wykorzystanie azotu z obornika i międzyplonów,
- większą dostępność fosforu i mikroelementów,
- poprawę struktury i napowietrzenia gleby.

Im większa aktywność biologiczna, tym mniejsze ryzyko zaskorupiania, stagnowania wody czy słabych wschodów. W polskich warunkach bezpieczny poziom materii organicznej to około 5%, a na glebach lekkich minimum 3,5%. Niższe wartości oznaczają:

- słabsze magazynowanie wody,
- mniejszą aktywność biologiczną,
- większą podatność na suszę i erozję.

Próchnica działa jak naturalny magazyn wody i składników pokarmowych. Każdy dodatkowy procent materii organicznej zwiększa odporność roślin na okresowe niedobory opadów oraz poprawia start wiosenny.

Nawożenie

W gospodarstwie ekologicznym nawożenie ma charakter systemowy. Nie chodzi o szybkie pobudzenie wzrostu, lecz o stopniową regenerację gleby. Najważniejsze narzędzia:

- obornik i dobrze przefermentowany kompost,
- międzyplony i nawozy zielone (szczególnie rośliny motylkowe),
- wermikompost jako źródło aktywnej mikroflory,
- naturalne mączki i minerały skalne uzupełniające niedobory.

W ekologii decyzje nawozowe powinny opierać się na analizie, nie na rutynie. Produkty z gospodarstw ekologicznych powstają bez syntetycznych pestycydów i nawozów sztucznych. Ich zgodność z normami potwierdza znak Euroliścia.

Płodozmian i uprawa gleby

Kluczowe znaczenie ma prawidłowy płodozmian. Uproszczone zmianowanie prowadzi do wyjaławiania stanowiska i wzrostu presji chwastów. Włączenie roślin motylkowych i głęboko korzeniących się poprawia strukturę oraz bilans azotu.

Coraz częstsze okresy bezdeszczowe pokazują, jak ważna jest zdolność gleby do zatrzymywania wody. Gleby bogate w próchnicę mogą zgromadzić znacznie więcej wilgoci niż gleby zdegradowane. W praktyce warto:

- ograniczać intensywną i zbyt głęboką orkę,
- utrzymywać okrywę roślinną przez większą część roku,
- stosować ściółkowanie,
- unikać wjazdu ciężkiego sprzętu na zbyt wilgotne pole.

Takie działania zmniejszają erozję, ograniczają parowanie i poprawiają stabilność plonowania.

Badania gleby

Większość roślin najlepiej plonuje przy odczynie lekko kwaśnym do obojętnego. Zbyt niskie pH ogranicza dostępność fosforu i wapnia, a zbyt wysokie może blokować mikroelementy. Regularne badania gleby pozwalają:

- właściwie zaplanować wapnowanie,
- utrzymać równowagę Ca-Mg-K,
- uniknąć niepotrzebnych kosztów.

Stan wielu gleb w Polsce wskazuje na spadek zawartości próchnicy w wyniku wieloletniej intensyfikacji produkcji i uproszczonego zmianowania. Odbudowa żyzności to proces kilkuletni, wymagający konsekwencji.

eprasa.pl c81c225834

ASF – realne zagrożenie dla hodowli świń w Polsce

Afrykański pomór świń to jedna z najpoważniejszych chorób zakaźnych zagrażających produkcji trzody chlewnej w Polsce. Wirus, który atakuje świnie domowe i dziki, rozprzestrzenia się szybko i niemal zawsze prowadzi do upadku zwierząt. Brak skutecznej szczepionki i leczenia sprawia, że jedyną metodą walki z chorobą pozostaje ścisła bioasekuracja oraz szybka likwidacja ognisk. ASF to nie tylko problem weterynaryjny, ale także poważne wyzwanie ekonomiczne dla hodowców i całego sektora rolno-spożywczego.

TOMASZ ANTONYK, PZDR w Gryficach

Afrykański Pomór Świń (ASF) to bardzo groźna dla rolnictwa, wirusowa choroba zakaźna świń domowych i dzików. Jest praktycznie śmiertelna dla świń, nie ma na nią szczepionki ani skutecznego leczenia. Choroba szybko rozprzestrzenia się w stadzie – może zniszczyć całą hodowlę, powoduje konieczność likwidacji stad świń i wprowadzenia restrykcji w przemieszczeniu zwierząt. U dzików również często prowadzi do bardzo wysokiej śmiertelności.

Choroba generuje bardzo duże straty ekonomiczne – m.in. poprzez konieczność likwidacji gospodarstw, ograniczenia w handlu wieprzowiną, koszty monitoringu i odstrzałów sanitarnych dzików

Drogi zakażenia

Zakażenie może się rozprzestrzeniać przez kontakt bezpośredni między zwierzętami, ale także przez materiał zakaźny – np. padłe zwierzęta, mięso, produkty wieprzowe, sprzęt. W utrzymaniu wirusa w środowisku kluczową rolę pełnią dziki, szczególnie w obszarach, gdzie hodowli świń jest mniej lub są luźniej kontrolowane. Badania w Polsce wykazały, że u dzików stwierdza się wirus najczęściej w grupach padłych lub znalezionych martwych, mniej – u dzików upolowanych. Rozprzestrzenianie się ASF w populacjach dzików jest często powolne, ale stabilne – co utrudnia szybkie wyeliminowanie ognisk.

ASF w Polsce

ASF w Polsce pojawił się w populacji dzików od około 2014 r. Przykładowo: w 2020 w Polsce wykryto 6191 pozytywnych przypadków ASF u dzików (z całkowitej liczby badań) – w tym większość w grupie zwierząt znalezionych padłych. W 2025 r. dane pokazują: 3351 przypadków u dzików (przypadków nie odnotowano tylko w dwóch województwach) – przy czym w niektórych województwach (np. pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie) liczby były wysokie. Natomiast w gospodarstwach domowych odnotowano łącznie 18 ognisk afrykańskiego pomoru świń. Choroba dotknęła województwa: lubelskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie oraz pomorskie.

ASF a gospodarka

Ponieważ dziki mogą być rezerwuarem wirusa, ryzyko przeniesienia na świnie domowe zwiększa się – a jeśli ASF pojawi się w gospodarstwach, skutki są bardzo poważne: likwidacja zwierząt, zakazy obrotu, straty eksportowe. Populacje dzików w Polsce czasem są bardzo liczebne – co zwiększa wyzwania w kontroli choroby.

Jednym z narzędzi stosowanych w celu ograniczenia populacji i w rezultacie zmniejszenia ryzyka transmisji są odstrzały sanitarne dzików. Koszt i organizacja działań (monitoring, badania laboratoryjne, odstrzały) to obciążenie dla budżetu i instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie choroby.

Przeciwdziałanie

- Środkami przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się ASF jest monitoring zarówno aktywny (np. dziki upolowane), jak i pasywny (osobniki padłe, znalezione zwłoki). Badania wykazały, że częściej wirusa wykrywa się w padłych zwierzętach niż w tych upolowanych
- Ograniczenie populacji dzików poprzez odstrzały sanitarne, zmniejszanie gęstości stada, by utrudnić rozprzestrzenianie choroby. Redukcja liczebności dzików może pomóc, ale sama w sobie nie wystarcza bez innych działań bioasekuracyjnych i kontroli padliny. Na obszarach zakażonych kluczowe są systematyczne wyszukiwanie i usuwanie padłych dzików, ograniczenie ich migracji (np. poprzez grodzenia) oraz działania strefowe.
- Zakaz lub ograniczenia w przemieszczaniu świń, mięsa wieprzowego i produktów pochodzących od świń lub dzików, szczególnie w strefach objętych restrykcjami.
- Bardzo ważna jest współpraca myśliwych, leśników, służb weterynaryjnych – leśnicy i myśliwi są często zaangażowani w działania zgłaszania padłych dzików, przestrzeganie zasad bioasekuracji poprzez zabezpieczenie przed kontaktem z dzikami lub materiałem od dzików, aby uniemożliwić przeniknięcie wirusa do hodowli. Ich obowiązki obejmują m.in. zgłaszanie padłych dzików, przestrzeganie zakazów w strefach ASF, transport tusz, sprzętu łowieckiego z zachowaniem ostrożności.

Źródło: wetgiw.gov.pl, www.gov.pl, Topagrar, Agroprfil.

eprasa.pl c81c225834

Brokuł: superwarzywo, które warto pokochać

Brokuły od lat balansują gdzieś pomiędzy obiadową koniecznością a superfoodem z prawdziwego zdarzenia. To jedno z najbardziej przebadanych i wszechstronnych warzyw, które zasługują nie tylko na miejsce na talerzu, ale i w codziennej diecie każdego z nas.

AGNIESZKA RÓŻAŃSKA-WASIAK, PZDR w Wałczu

Jak jeść?

Brokuły najlepiej spożywać świeżo po ugotowaniu, maksymalnie do 1,5 godziny od wyjęcia z wrzątku – wówczas zachowują najwięcej wartości odżywczych (w czasie długiego gotowania większość sulforafanu znika, dlatego nie należy ich poddawać obróbce termicznej zbyt długo).

Najbardziej polecanym sposobem jest gotowanie na parze, co pozwala na zachowanie największej ilości witamin i minerałów. Mrożenie natomiast powoduje częściową utratę pozytywnych wartości odżywczych. Na pełne wykorzystanie ich właściwości prozdrowotnych pozwala spożywanie surowych brokułów.

ZUPA KREM

3 szklanki (750 ml) bulionu warzywnego, 1 duży brokuł lub dwa małe, 2 średnie cebule, 3 duże ząbki czosnku, 3 łyżki masła klarowanego lub oleju, oliwy, łyżka serka typu Philadelphia lub śmietanki kremówki, po pół płaskiej łyżeczki soli i pieprzu

Cebule i czosnek podsmażyć w garnku na maśle klarowanym, oleju lub oliwie, dodać brokuł podzielony na małe różyczki, następnie podlać bulionem, doprawić solą i pieprzem i gotować 20 minut do miękkości. Na koniec dodać serek Philadelphia lub śmietankę kremówkę i zmiksować na gładką masę. Doprawić. Możemy taką zupę-krem podawać z różnymi dodatkami, np. groszkiem ptysiowym, domowymi grzankami, serem gorgonzola, parmezanem, ziołami (tymianek, oregano, bazylia, pietruszka), pestkami dyni, słonecznika czy czarnuszką.

KOTLECIKI BROKUŁOWO-DROBIOWE

Brokuł, 400 g mięsa mielone drobiowego z piersi kurczaka lub indyka, jajko, sól, pieprz, gałka muszkatołowa, czosnek lub cebulka, bułka tarta, olej

Brokuł ugotować do miękkości w osolonej wodzie, wystudzić i zetrzeć na tarce jarzynowej. Dodać mięso, jajko, przyprawy i wyrobić na gładką masę. Formować nieduże kotleciki, obtoczyć w bułce tartej i usmażyć na złoty kolor.

WARTOŚCI ODŻYWCZE

✓ Dzięki zawartości potasu usprawnia krążenie krwi i obniża ciśnienie tętnicze, a zarazem przyspiesza nadmiar sodu z organizmu.

✓ Obniża poziom tzw. „złego cholesterolu", chroni serce.

✓ Zawieraj cholinę, witaminę K i antyoksydanty, które mają kluczowe znaczenie dla zdrowia mózgu.

✓ Jest odpowiedni dla cukrzyków. Ma niski indeks glikemiczny – wynosi on zaledwie 15, a przy tym zmniejsza ryzyko rozwoju chorób układu sercowo-naczyniowego, na które cukrzycy są wyjątkowo narażeni.

✓ Zawiera chrom, który razem z insuliną reguluje poziom cukru we krwi.

✓ Wspiera odchudzanie – jego niska kaloryczność sprzyja redukcji wagi, a zawarty w nim błonnik zapewnia uczucie sytości na długi czas.

✓ Przypisuje się mu przede wszystkim właściwości antynowotworowe, co jest zasługą obecności sulforafanu. To silny przeciwutleniacz, który zapobiega tworzeniu się nowotworowych mutacji DNA, ułatwia likwidację komórek powstającego nowotworu oraz uniemożliwia ich rozprzestrzenianie się po organizmie. Regularne spożywanie produktów zawierających sulforafan pozwala zmniejszyć ryzyko rozwoju raka prostaty, piersi, płuc i jelita grubego. Może łagodzić objawy autyzmu, pomaga chronić organizm przed wrzodami dwunastnicy i żołądka oraz wspiera walkę z innymi chorobami układu pokarmowego, w tym zapaleniem przełyku. Chroni także przed zwyrodnieniami stawów oraz łagodzi towarzyszące im dolegliwości, np. przebieg reumatoidalnego zapalenia stawów. Sulforafan wykazuje również działanie neuroprotekcyjne, chroniąc komórki nerwowe przed stresem oksydacyjnym i toksynami.

Naukowcy podkreślają jednak, że warzywa antynowotworowe właściwości zachowują tylko wtedy, gdy są prawidłowo ugotowane. Tak więc brokuły najlepiej spożywać na surowo lub lekko podgotowane na parze — wysoka temperatura niszczy bowiem enzymy niezbędne do powstania sulforafanu. Najwięcej znajdziemy go w kiełkach brokułów — nawet 20-50 razy więcej niż w dorosłych roślinach.

eprasa.pl c81c225834

SAŁATKA Z JAJKIEM, FETĄ I SŁONECZNIKIEM

Brokuł, 4 jajka, ser feta (0,5 szt.), słonecznik prażony

Sos: jogurt grecki, sól, pieprz, czosnek

Brokuła ugotować al dente lub zblanszować, podzielić na różyczki, ułożyć w misce. Jajka ugotować na twardo, podzielić na pół lub ćwiartki i ułożyć w misce pomiędzy brokułem. Ser pokroić na małe kawałki i ułożyć na brokule i jajku, posypać podprażonym słonecznikiem. Na koniec zrobić sos: jogurt grecki wymieszać z czosnkiem, solą, pieprzem, doprawić do smaku i polać całość w misce.

Można taką sałatkę urozmaicać i dodać pomidorki koktajlowe lub kukurydzę, posypać prażonymi pistacjami lub pestkami dyni.

UWAGA

Mimo imponujących właściwości zdrowotnych, brokuły nie są dla każdego. Przede wszystkim powinny na nie uważać osoby z niedoczynnością tarczycy – zawierają bowiem goitrogeny, które mogą zaburzać wchłanianie jodu. Umiar i obróbka cieplna są tutaj kluczowe.

Również uważać powinny osoby przyjmujące leki przeciwzakrzepowe ze względu na wysoką zawartość witaminy K. W tym przypadku spożycie brokułów należy skonsultować z lekarzem. Osoby z problemami trawiennymi i wzdęciami również powinny ich unikać, ponieważ brokuły mogą powodować gazy.

Źródło: strony internetowe

eprasa.pl c81c225834

Pyłek pszczeli – bomba witaminowa

Pszczoły kojarzą się nam ze słodkim miodem. Te pracowite owady oferują jednak znacznie więcej cennych produktów o silnym działaniu prozdrowotnym. I wraz ze wzrostem tej świadomości, coraz częściej sięgamy po te naturalne składniki, wspierające odporność i codzienną dietę. Jednym z nich jest pyłek pszczeli, nazywany również pyłkiem kwiatowym – prawdziwe „superfood" z ula. Czym dokładnie jest i dlaczego warto włączyć go do jadłospisu?

MATEUSZ GARBICZ, PZDR w Stargardzie

Pyłek pszczeli to męskie komórki rozrodcze roślin wytwarzane przez pręciki kwiatów. Jest on zbierany przez pszczoły, formowany w tzw. obnóża pyłkowe i transportowany do ula w specjalnych „koszyczkach" znajdujących się na ostatniej parze odnóży pszczoły robotnicy. Dla pszczół stanowi podstawowe i jedyne naturalne źródło białka (zawiera go bardzo dużo – często więcej niż mięso wołowe czy wieprzowe).

Co zawiera pyłek?

Pyłek składa się głównie z białka (nawet do 40%). Zawiera także węglowodany – przede wszystkim fruktozę i glukozę, ale również maltozę oraz inne cukry – a także nienasycone kwasy tłuszczowe. Jest dobrym źródłem błonnika (około 22,4 g na 100 g produktu). W jego składzie znajdują się ponadto aminokwasy wolne i egzogenne (stanowiące 12% pyłku), kwasy nukleinowe (DNA i RNA) oraz związki fenolowe, antocyjanidyny, katechiny, związki triterpenowe, biotyna oraz kwas foliowy. Pyłek zawiera szereg witamin, m.in. witaminę A (20-krotnie dawka większa niż w marchwi), witaminę B (nawet dwukrotnie więcej niż w mięsie), a także witaminy E, P oraz C. Jest również bogaty w minerały niezbędne do zachowania zdrowia – najwięcej jest potasu, wapnia, sodu i magnezu, a także żelaza, miedzi, cynku, krzemu, selenu, chromu i manganu.

Stosuj na zdrowie

Prozdrowotnych właściwości płynących z doustnego stosowania pyłku pszczelego jest bardzo wiele.

- Wzmocnienie odporności i sił witalnych po długotrwałych chorobach lub kuracjach (często zalecany pacjentom onkologicznym po leczeniu chemioterapią czy radioterapią).
- Wspomaga układ krążenia, obniżając poziom „złego" cholesterolu.

eprasa.pl c81c225834

• Działa przeciwzapalnie i antybakteryjnie (wykazuje właściwości antyseptyczne, pomaga w ochronie wątroby i wspiera jej regenerację).
• Wspiera układ nerwowy (poprawia koncentrację, łagodzi objawy stresu, zmęczenia i wspomaga leczenie nerwic).
• Wspiera leczenie anemii, zwiększając poziom żelaza, oraz reguluje przemianę materii.
• Poprawia kondycję włosów skóry i paznokci.

Niestety, produkt ten jako pyłki kwiatowe może uczulać!!! Osoby cierpiące na alergie powinny bardzo ostrożnie się z nim obchodzić, a wręcz możliwość stosowania konsultować z lekarzem

Kuracja

Właściwie obrobiony przez pszczelarza pyłek jest trudno przyswajalny przez organizm. W procesie suszenia obnóży powstaje otoczka celulozowa, która zmniejsza przyswajalność do ok. 10%, dlatego najlepiej wieczorem rozpuścić go w ciepłej wodzie (do 40°C) i spożyć rano na czczo, wcześniej mieszając.

Kurację pyłkiem możemy stosować 2-3 razy w roku, w okresach ok. 4-tygodniowych, robiąc 1-2 tygodniowe przerwy. Zalecana dawka dla dorosłego człowieka to 1 łyżka dziennie, natomiast dla dziecka 1-2 łyżeczki dziennie. Zaleca się rozpoczynanie stosowania od mniejszych dawek, oceniając reakcje organizmu, a dla dzieci rozpoczęcie kuracji po ukończeniu 3. roku życia.

Czy warto sięgać po produkty pszczele? Czy są alternatywą dla „aptecznych" suplementów diety? W mojej ocenie warto, ze względu na fakt, iż są one w 100% naturalne, wytworzone przez naturę, zebrane przez pszczoły, a następnie pozyskane przez pszczelarza.

Warto porównać pyłek do białka w proszku stosowanego przez sportowców. Sztuczne białko w proszku jest drogie i bardzo ubogie w składzie, ma za zadanie wyłącznie dostarczyć białka do rozwoju tkanki mięśniowej, natomiast pyłek jest bardzo bogaty w składzie, oprócz białka dostarcza również bardzo wiele innych, niezbędnych związków do prawidłowego funkcjonowania organizmu oraz posiada liczne działania prozdrowotne. Każdy zakup produktu pszczelego z okolicznych pasiek wiąże się ze wsparciem rodzimego pszczelarstwa.

Wybierz dobrze

Wybierając pyłek powinniśmy kierować się zasadą, że im bardziej kolorowy, różnorodny, tym lepszy. Warto również pamiętać o tym, że produkty pszczele są bardzo często fałszowane i podrabiane, dlatego najlepiej udać się do lokalnego pszczelarza, by mieć pewność co do pochodzenia produktu. Podobnie jak w przypadku innych produktów pszczelich, zawsze należy wybierać te pasieki, które znajdują się pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz wprowadzają produkty do obrotu zgodnie z obowiązującymi przepisami, np. w ramach sprzedaży bezpośredniej lub rolniczego handlu detalicznego. Dzięki temu wiemy, że pozyskiwanie i obróbka produktu odbyła się we właściwych warunkach oraz że produkt został przebadany przez odpowiednie instytucje.

eprasa.pl c81c225834

Ekologiczne nawożenie roślin doniczkowych

Coraz więcej osób sięga po naturalne, domowe metody uprawy roślin – zarówno tych ogrodowych, jak i doniczkowych.

AGNIESZKA KLESZCZ, ZODR w Barzkowicach

Rośliny uprawiane w doniczkach mają ograniczony dostęp do składników, dlatego wymagają regularnego dokarmiania, które poprawia ich wygląd, wspiera zdrowy wzrost, kwitnienie i odporność na choroby. W dobie rosnącej świadomości ekologicznej i troski o środowisko chętnie wybieramy rozwiązania proste, tanie i bezpieczne. Jednym z nich są naturalne nawozy, które można przygotować samodzielnie z produktów dostępnych w każdej kuchni.

1. WODA PO GOTOWANIU RYŻU

Woda po ryżu jest bogata w cenne składniki odżywcze. Zawiera węglowodany, witaminy z grupy B i minerały (fosfor, potas, magnez). Te substancje stanowią doskonałe pożywienie dla roślin. Wspierają ich wzrost i rozwój w naturalny sposób. Wzmacniają system korzeniowy, poprawiają wzrost liści oraz zwiększają odporność na choroby. Woda ryżowa ma właściwości przeciwgrzybiczne i antybakteryjne. Pomaga zwalczać choroby roślin i chroni glebę przed szkodliwymi mikroorganizmami.

Jak przygotować?
Gotujemy ryż bez soli w proporcji 1:2. Po ugotowaniu odcedzamy ryż, zachowując wodę. Następnie studzimy ją do temperatury pokojowej. To ważne, bo gorąca woda może uszkodzić korzenie roślin.

Przed podlaniem kwiatów ryżową wodę rozcieńczamy w proporcji 1:3 (jedna część wody ryżowej na trzy części czystej wody). Ta mieszanka dostarczy roślinom odpowiednich składników odżywczych.

Świeża woda ryżowa jest najlepsza dla roślin. Jeśli chcemy ją przechować, używamy szczelnego pojemnika. Trzymamy w lodówce maksymalnie do 5 dni. Źle przechowywana woda może stać się siedliskiem pleśni i bakterii.

Regularne stosowanie tego nawozu poprawi kondycję roślin.

Stosowanie

✓ Większość kwiatów domowych potrzebuje wody po ryżu raz na 1-2 tygodnie.

✓ Kaktusy i sukulenty wymagają rzadszego podlewania, co 3-4 tygodnie.

✓ Rośliny tropikalne mogą potrzebować nawodnienia co 5-7 dni.

✓ Storczyki uwielbiają wodę po ryżu. Minerały wspomagają rozwój korzeni i kwitnienie.

✓ Paprocie też zyskują na tym naturalnym nawozie.

✓ Rośliny zielone, jak monstery czy filodendron, dobrze reagują na wodę ryżową. Wzmacnia ona ich korzenie i przyspiesza wzrost.

✓ Begonie i skrzydłokwiaty również docenią taki sposób pielęgnacji.

2. FUSY Z KAWY

Niezwykle wartościowym nawozem dla roślin są fusy z kawy. Oprócz tego, że wzbogacają ziemię w cenne składniki pokarmowe, to również poprawiają jej strukturę i zwiększają pojemność wodną. Z fusów można przygotować odżywcze preparaty do podlewania roślin doniczkowych w domu i ogrodzie, wykorzystać je jako ściółkę, a także jako komponent podłoża. Są też wspaniałym dodatkiem do kompostu.

Jak przygotować?
Mieszanka 1-2 łyżeczek fusów na 1 szklankę wody (donice) lub 1 szklanka fusów na 10 l wody (ogród).

Cienką warstwę fusów rozsypujemy na powierzchni gleby i mieszamy z wierzchnią warstwą (najlepiej po wy-

eprasa.pl c81c225834

suszeniu, by uniknąć pleśni). Możemy wykorzystać również niedopitą kawę (najlepiej bez cukru i mleka). Rozcieńczamy ją z wodą w stosunku 1:5. Taki nawóz świetnie sprawdzi się w podlewaniu: paproci, storczyka, fiołka afrykańskiego, kaktusów, anturium.

Stosowanie

✓ Najlepsze dla roślin preferujących glebę kwaśną i lekko kwaśną.

✓ Zabiegi nasycania kwiatów domowych preparatami z kawy zalecamy wykonywać raz na dwa tygodnie.

3. WODA Z GOTOWANYCH WARZYW

Doskonałym nawozem dla roślin są wywary pozostałe po gotowaniu warzyw, np. po marchewce, burakach, ziemniakach, pietruszce, selerze. Są one bogate w składniki mineralne potrzebne roślinom do prawidłowego wzrostu i kwitnienia. Wywar wystarczy ostudzić do temperatury pokojowej i podlać nim rośliny. **Bezwzględnie musimy pamiętać o tym, aby woda była nieposolona.** Sól wpływa negatywnie na rośliny, gdyż utrudnia im pobieranie składników pokarmowych z podłoża!

W wodzie po warzywach znajdziemy:

✓ skrobię, która silnie uczestniczy w procesie tworzenia się próchnicy, a ona wpływa na wzrost i rozwój całej rośliny;

✓ potas, dzięki któremu dochodzi do fotosyntezy i rozprowadzaniu substancji odżywczych po całej roślinie, chroni on przed chorobami i szkodnikami, wzmacnia także kolor liści i kwiatów;

✓ wapń, poprawiający wzrost korzeni;

✓ żelazo stymulujące powstawanie chlorofilu, transportujące składniki pokarmowe i asymilaty po roślinie;

✓ magnez – bez niego rośliny nie mogłyby rosnąć i się rozwijać;

✓ fosfor polepsza ukorzenianie się roślin i ich zdolność do regeneracji, dzięki niemu rośliny lepiej znoszą stres, który związany jest np. z przesadzaniem;

✓ witamina A jest potrzebna, aby pochłaniać energię świetlną podczas procesu fotosyntezy;

✓ witamina B wspomaga roślinę i bierze czynny udział w metabolizmie węglowodanów, dzięki niej kwiatów na roślinie jest więcej i są one bogatsze w olejki eteryczne.

Stosowanie

✓ Taki nawóz do kwiatów możemy stosować raz w tygodniu.

✓ Większość roślin, jakie posiadamy w domu, z wdzięcznością przyjmie od nas odżywkę z wody po gotujących się warzywach, jednak lepiej jej nie stosować na rośliny bardziej wymagające, jak np. wrzosy czy storczyki.

4. SKÓRKI BANANÓW

Skórki bananów, które często lądują w koszu, to prawdziwy skarb – wartościowy, naturalny nawóz dla wielu roślin. Te niepozorne resztki są skarbnicą składników odżywczych, które cudownie wspierają zdrowy wzrost i obfite kwitnienie roślin.

Skórkę z bananów należy pociąć w mniejsze kawałki i całkowicie wysuszyć. Żeby przyspieszyć proces suszenia, można skórkę włożyć do piekarnika. Następnie należy ją zmielić na drobny proszek lub po prostu rozkruszyć i dodać do wody. Całość wymieszać i odstawić na kilka dni. Powstałym nawozem z bananów podlewamy nasze rośliny kwitnące. Wysuszoną i zmieloną skórkę bananów można również zmieszać bezpośrednio z ziemią, której użyjemy do zasadzenia naszych kwiatów.

Nawóz z bananów zrobić można również w prostszy sposób, krojąc skórkę na drobne kawałki i zakopując w ziemi bezpośrednio pod rośliną. W ten sposób rozkładająca się powoli skórka będzie stopniowo dostarczać roślinie składników mineralnych.

Kolejnym sposobem jest kiszonka z bananowych skórek. Do wykonania tego nawozu potrzebujemy skórek i wody. Zgromadzone skórki zalewamy przegotowaną i ostudzoną wodą. Następnie co jakiś czas mieszamy i zostawiamy pod przykryciem. Kiszonka będzie gotowa po ok. 2 tygodniach. Tego rodzaju nawóz stosujemy rozcieńczony z wodą, podlewając nim rośliny. Zawarty w nim potas i fosfor są szczególnie dobrze przyswajalny przez system korzeniowy roślin.

Skórki z bananów, jak i całe banany, są doskonałym dodatkiem do kompostu. Szybko się rozkładają w wysokiej temperaturze, co poprawia strukturę kompostu i przyspiesza rozkład innych jego składników. Przed wrzuceniem do kompostownika warto skórki pokroić.

Stosowanie

✓ Rośliny kwitnące: storczyki, fiołki afrykańskie, gardenie, skrzydłokwiaty, anturium, kalanchoe – potas zawarty w odżywce zapewnia im obfite i długotrwałe kwitnienie.

✓ Rośliny liściaste: fikusy, paprocie, draceny, monstery, zamiokulkasy – zawarte w odżywce składniki odżywcze zapewnią im soczystą zieleń liści i bujny wzrost.

✓ Rośliny doniczkowe: stosujemy płynny nawóz bananowy co 2-3 tygodnie w okresie intensywnego wzrostu i kwitnienia. Zawsze używamy rozcieńczonego roztworu!

✓ Rośliny ogrodowe i balkonowe: aplikujemy płynny nawóz ze skórek bananów co 3-4 tygodnie. Natomiast sproszkowane skórki bananów możemy stosować rzadziej, raz na 1-2 miesiące.

5. WODA Z AKWARIUM

Jeżeli hodujemy rybki w akwarium, to mamy zapewniony dostęp do bardzo cennego nawozu, jakim jest woda z akwarium, zawierająca substancje, które przyśpieszają wzrost roślin. Najwięcej cennych składników gromadzi się w niej wiosną i w pierwszych miesiącach lata. Podczas wymiany wody, starą wodę warto odlać do wiaderka i wykorzystać do podlewania kwiatów w ogrodzie lub w domu. **Ale uwaga: do wykorzystania w formie nawozu nie nadaje się woda z akwariów słonowodnych.**

Woda z akwarium zawiera azotany, fosforany oraz pierwiastki, takie jak węgiel, azot, potas, wapń, magnez, siarka oraz w mniejszych ilościach żelazo, chlor, mangan, cynk i bor.

Lubią ją wszystkie rośliny ogrodowe, także warzywa oraz domowe, w szczególności lubią ją storczyki i inne rośliny kwitnące (fuksje, datury, skrzydłokwiaty). Muł można wykorzystać do doniczki z papirusem.

Podlewając kwiaty wodą z akwarium trzeba uważać, musimy obserwować rośliny. Sygnałem o tym, że taka kuracja, zamiast pomagać - szkodzi, jest żółknięcie liści, usychanie, tracenie liści i kwiatów.

Źródło: www.problematicclimbing.pl; www.happysenior.pl; www.egardenion.pl

eprasa.pl c81c225834

KALENDARZ BIODYNAMICZNY

Kwiecień 2026

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
		1 ZI/PO 00-05 05-24	2 PO ○ PEŁNIA	3 PO/WO 00-14 14-24	4 WO	5 WO ☼ 6.01-19.17
6 WO/OG 00-02 02-24	7 OG Od 5.00 do 17.00	8 OG/ZI 00-15 15-24	9 ZI	10 ZI ☾ III Kwadra	11 ZI/PO 00-02 02-24	12 PO ☼ 5.45-19.29
13 PO/WO 00-11 11-24 Od 20.00	14 WO Do 8.00	15 WO/OG 00-16 16-24	16 OG	17 OG/ZI 00-18 18-24 ● NÓW	18 ZI	19 ZI/PO 00-18 18-24 ☼ 5.30-19.41 Od 3.00 do 15.00
20 PO	21 PO/WO 00-20 20-24 ☺	22 WO	23 WO/OG 00-22 22-24	24 OG ☾ I Kwadra	25 OG	26 OG/ZI 00-03 03-24 ☼ 5.15-19.53 Od 11.00 do 23.00
27 ZI	28 ZI/PO 00-11 11-24	29 PO	30 PO/WO 00-21 21-24			

Maj 2026

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
				1 WO ○ PEŁNIA	2 WO	3 WO/OG 00-09 09-24 ☼ 5.01-20.05
4 OG Od 19.00	5 OG/ZI 00-20 20-24 Do 7.00	6 ZI	7 ZI	8 ZI/PO 00-09 09-24	9 PO ☾ III Kwadra	10 WO 00-20 20-24 ☼ 4.49-20.17
11 WO Od 01.00 do 13.00	12 OG	13 WO/OG 00-02 02-24	14 OG Od 14.00	15 OG/ZI 00-05 05-24	16 ZI ● NÓW	17 ZI/PO 00-04 04-24 Od 11.00 do 23.00 ☼ 4.38-20.28
18 PO/WO ☺	19 PO/WO 00-04 04-24	20 WO	21 WO/OG 00-05 05-24	22 OG	23 OG/ZI 00-09 09-24 ☾ I Kwadra Od 11.00 do 23.00	24 ZI ☼ 4.29-20.38
25 ZI/PO 00-17 17-24	26 PO	27 PO	28 PO/WO 00-03 03-24	29 WO	30 WO/OG 00-15 15-24	31 OG ○ PEŁNIA ☼ 4.21-20.47

FAZY KSIĘŻYCA: ● NÓW ◖ I KWADRA ○ PEŁNIA
☾ III KWADRA

Godziny sprzyjające rozwojowi roślin, której plonem ma być:

owoc, korzeń, kwiat, liść

Rośliny owocowe: bób, cukinia, dynia, fasola, groch, ogórek, pomidor, papryka, kukurydza, soja, truskawka, poziomka i wszystkie rośliny sadownicze.

Rośliny korzeniowe: burak, chrzan, cykoria, marchew, pietruszka korzeniowa, rzepa, rzodkiewka, seler korzeniowy, skorzonera, pasternak. Także dobre efekty osiąga się zaliczając do tej grupy: ziemniaka, cebulę, czosnek, pora i szparaga.

Rośliny kwiatowe: wszystkie kwiatowe rośliny ozdobne, a z roślin jadalnych słonecznik.

Rośliny liściowe: kapusta, kalarepa, jarmuż, pietruszka naciowa, seler naciowy, boćwina, szczypiorek, sałata, szpinak, szczaw oraz mimo że częścią użytkową jest kwiat - brokuł i kalafior.

00-07 - przykładowy przydział czasu sprzyjający uprawie określonych roślin

Żywioły: (ogień **OG**) (ziemia **ZI**) (powietrze **PO**) (woda **WO**)

CZAS SADZENIA - okres wspomagający wzrost roślin

☺ - Początek sadzenia

☻ - Koniec sadzenia

Godziny: „od - do" prac ogrodniczych nie wykonujemy

DOROTA TOLKO, PZDR w Szczecinie
Źródło: Kalendarz biodynamiczny 2026, działkowiec

eprasa.pl c81c225834

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w PZDR opracowały
BARBARA GROBELSKA, ZODR Oddział w Koszalinie
EWA WENC, ZODR w Barzkowicach

Wybrane ceny w dniu 3.02.2026 r.

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	-	202,50	-	-	248,00	225,25	202,50	248,00
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	316,00	309,00	350,00	347,00	-	345,00	333,40	309,00	350,00
Korn-Kali 40	dt	163,50	-	144,50	153,90	155,55	159,00	155,29	144,50	163,50
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	199,00	-	190,00	-	-	188,00	192,33	188,00	199,00
Mocznik bez dodatków 46	dt	235,00	245,00	220,00	237,20	250,85	248,25	239,38	220,00	250,85
Mocznik otoczkowany 46	dt	-	-	210,00	-	-	-	210,00	210,00	210,00
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	245,00	-	244,00	223,00	242,07	248,50	240,51	223,00	248,50
Polifoska 4-12-32	dt	225,00	-	230,00	237,00	-	240,00	233,00	225,00	240,00
Polifoska 6-20-30	dt	252,50	258,00	256,00	272,00	267,00	281,25	264,46	252,50	281,25
Polifoska 8-24-24	dt	-	-	285,00	265,10	288,40	-	279,50	265,10	288,40
Saletra amonowa 32	dt	180,00	170,00	200,00	179,20	168,52	-	179,54	168,52	200,00
Saletra amonowa 34	dt	177,83	179,00	177,82	176,80	183,77	189,17	180,73	176,80	189,17
Saletrzak/Salmag 28	dt	160,00	-	-	-	-	167,00	163,50	160,00	167,00
Saletrzak/Yara Bela 27	dt	139,00	172,00	168,41	152,13	-	173,33	160,97	139,00	173,33
Sól potasowa 60	dt	185,67	171,00	164,64	166,78	179,80	179,33	174,54	164,64	185,67
Wapniowe węglanowe CaCO3, typ 04, 50 %	t	-	-	320,00	250,00	-	-	285,00	250,00	320,00
Agil-S 100 EC	l	-	115,50	112,00	-	111,00	114,00	113,13	111,00	115,50
Butisan 400 SC	l	-	-	-	-	-	105,20	105,20	105,20	105,20
Cabrio Duo 112 EC	l	-	88,00	86,00	-	-	-	87,00	86,00	88,00
Caramba 60 SL	l	-	-	120,00	-	-	80,00	100,00	80,00	120,00
Caryx 240 SL	l	152,00	124,00	125,00	-	151,00	150,00	140,40	124,00	152,00
Coragen 200 SC	l	1 630,00	1 530,00	1 590,00	1 600,00	1 600,00	-	1 590,00	1 530,00	1 630,00
Cyperkill Max 500 EC	l	220,00	-	-	205,00	247,00	220,00	223,00	205,00	247,00
Decis Mega 50 EW	l	-	171,50	170,00	129,60	181,25	180,00	166,47	129,60	181,25
Delan 700 WG	kg	-	278,00	238,00	-	211,00	-	242,33	211,00	278,00
Delmetros 100 SC	l	180,00	175,00	182,00	181,00	184,00	-	180,40	175,00	184,00
Dewrinol 450 SC	l	-	76,75	-	-	71,00	-	73,88	71,00	76,75
Huzar Active Plus	kg	157,00	142,00	142,00	165,00	-	-	151,50	142,00	165,00
Huzar Active Plus	l	-	-	-	-	153,69	158,76	156,23	153,69	158,76
Infinito 687,5 SC	l	-	115,00	120,00	140,04	142,00	135,00	130,41	115,00	142,00
Karate Zeon 050 CS	l	-	152,50	156,00	176,60	162,00	161,00	161,62	152,50	176,60
Moddus 250 EC	l	145,00	170,00	170,00	-	-	-	161,67	145,00	170,00

Rejon I Białogard, Koszalin, Sławno
Rejon II Drawsko, Szczecinek, Wałcz
Rejon III Kołobrzeg, Świdwin, Łobez
Rejon IV Goleniów, Gryfice, Kamień
Rejon V Gryfino, Szczecin, Stargard
Rejon VI Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce

eprasa.pl c81c225834

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Gryka	dt	-	100,00	115,00	-	-	-	107,50	100,00	115,00
Jęczmień konsumpcyjny	dt	65,00	65,00	67,50	-	-	67,50	66,25	65,00	67,50
Kukurydza	dt	-	73,00	73,20	-	72,00	-	72,73	72,00	73,20
Łubin słodki	dt	-	93,00	90,00	-	96,00	-	93,00	90,00	96,00
Owies konsumpcyjny	dt	53,25	50,00	53,25	-	-	-	52,17	50,00	53,25
Owies paszowy	dt	48,00	48,00	50,00	-	54,50	-	50,13	48,00	54,50
Peluszka	dt	78,50	-	75,00	-	-	-	76,75	75,00	78,50
Pszenica konsumpcyjna	dt	74,00	74,50	74,00	78,00	75,00	71,33	74,47	71,33	78,00
Pszenica paszowa	dt	69,50	71,00	70,00	73,50	70,50	69,00	70,58	69,00	73,50
Pszenżyto	dt	64,00	64,83	65,00	69,00	63,50	64,67	65,17	63,50	69,00
Jałówki opasane (kl. E)	kg	9,75	-	9,80	14,00	-	14,00	11,89	9,75	14,00
Maciory i braki	kg	3,10	-	3,10	-	3,98	2,00	3,04	2,00	3,98
Mleko	l	2,15	-	1,84	-	2,07	1,84	1,97	1,84	2,15
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	10,50	-	10,00	15,00	-	15,00	12,63	10,00	15,00
Tuczniki kl. I	kg	7,15	5,50	6,00	-	6,46	5,00	6,02	5,00	7,15

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	-	290,00	298,00	-	-	294,00	290,00	298,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	260,00	-	-	300,00	280,00	260,00	300,00
Koncentrat KBW	dt	-	-	-	298,00	-	-	298,00	298,00	298,00
Mieszanka B	dt	-	-	190,00	-	-	250,00	220,00	190,00	250,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	248,00	250,00	250,00	-	260,00	252,00	248,00	260,00
Koncentrat LP	dt	-	262,00	262,00	-	-	270,00	264,67	262,00	270,00
Koncentrat prosiak	dt	-	310,00	335,00	-	-	338,00	327,67	310,00	338,00
Koncentrat PW	dt	-	220,00	201,00	255,00	-	290,00	241,50	201,00	290,00
Koncentrat T	dt	-	250,00	307,00	245,00	-	290,00	273,00	245,00	307,00
Mieszanka LK	dt	-	165,00	160,00	154,00	-	160,00	159,75	154,00	165,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	157,00	170,00	-	-	155,00	160,67	155,00	170,00
Mieszanka PP grower	dt	-	188,50	155,00	155,00	-	178,00	169,13	155,00	188,50
Mieszanka PP starter	dt	-	230,00	234,00	-	-	277,50	247,17	230,00	277,50
Mieszanka PW	dt	-	201,00	201,00	197,00	-	227,80	206,70	197,00	227,80
Prowit T	dt	-	245,00	240,00	-	-	245,00	243,33	240,00	245,00
inne										
Otręby pszenne	dt	-	-	165,00	-	-	160,00	162,50	160,00	165,00
Śruta kukurydziana	dt	-	120,00	150,00	160,00	172,00	150,00	150,40	120,00	172,00
Śruta sojowa	dt	-	-	320,00	-	-	315,00	317,50	315,00	320,00

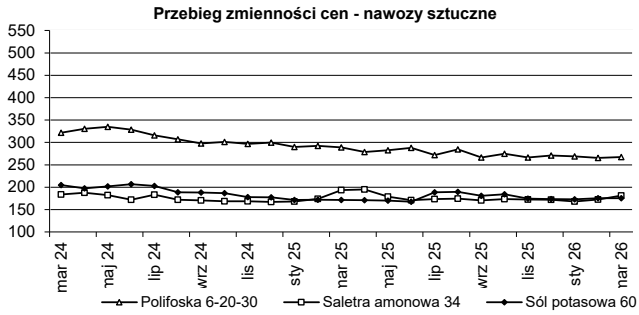

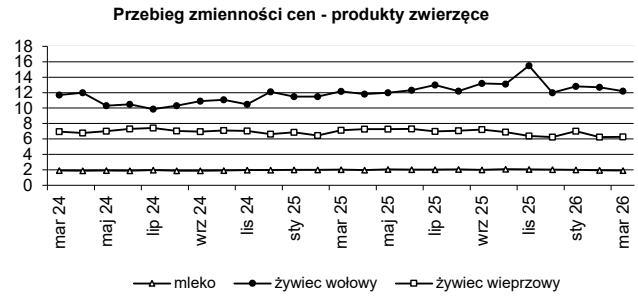

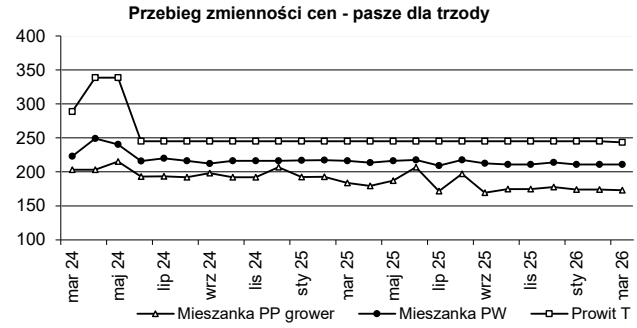

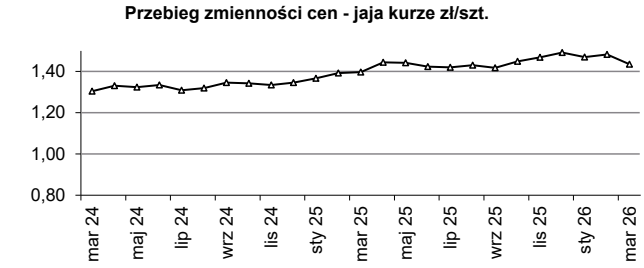

eprasa.pl c81c225834

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 550,00	1 400,00	-	1 310,00	1 200,00	1 550,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	1,52	1,40	1,42	1,41	1,37	1,45	1,43	1,37	1,52
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	9 000	7 000	-	7 525	7 750	-	7 819	7 000	9 000
Jęczmień	dt	85,00	75,00	-	85,00	90,00	-	83,75	75,00	90,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	7 500	7 000	-	7 375	9 000	-	7 719	7 000	9 000
Mieszanka zbożowa	dt	-	65,00	-	75,00	-	-	70,00	65,00	75,00
Miód	l	49,33	43,33	43,00	46,67	43,15	48,75	45,70	43,00	49,33
Mleko krowie	l	3,25	4,75	2,33	4,50	3,24	2,10	3,36	2,10	4,75
Obornik	t	70,00	100,00	-	85,00	156,50	100,00	102,30	70,00	156,50
Owies	dt	-	60,00	60,00	75,00	80,00	-	68,75	60,00	80,00
Prosię (15- 20 kg)	szt.	-	270,00	400,00	300,00	-	-	323,33	270,00	400,00
Pszenica	dt	90,00	90,00	85,00	107,50	100,00	-	94,50	85,00	107,50
Pszenżyto	dt	-	70,00	65,00	75,00	-	-	70,00	65,00	75,00
Siano łąkowe prasowane	t	300,00	300,00	-	260,00	-	-	286,67	260,00	300,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	200,00	-	290,00	-	-	245,00	200,00	290,00
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	150,00	155,00	144,00	165,00	-	150,00	152,80	144,00	165,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	165,00	162,50	162,00	150,00	130,00	150,00	153,25	130,00	165,00
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	40,00	-	-	-	-	40,00	40,00	40,00
Koszenie traw	ha	265,00	170,00	170,00	200,00	214,00	200,00	203,17	170,00	265,00
Najem pracownika- prace dorywcze	h	30,00	30,00	35,00	35,00	30,00	-	32,00	30,00	35,00
Olej napędowy	l	6,20	6,03	6,22	6,15	5,89	6,09	6,10	5,89	6,22
Oprysk roślin	ha	100,00	97,50	125,00	95,00	118,63	100,00	106,02	95,00	125,00
Orka głęboka	ha	292,50	350,00	312,50	285,00	377,33	409,00	337,72	285,00	409,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	27,00	40,00	-	-	-	-	33,50	27,00	40,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	35,00	30,00	27,50	27,00	25,00	-	28,90	25,00	35,00
Siew punktowy	ha	-	-	140,00	130,00	211,00	-	160,33	130,00	211,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	251,67	262,50	245,00	180,00	285,00	301,33	254,25	180,00	301,33
Suszenie ziarna (za każdy %)	t	-	120,00	120,00	-	-	-	120,00	120,00	120,00
Talerzowanie	ha	223,33	211,50	205,75	175,00	240,00	214,00	211,60	175,00	240,00
Transport ciągnik z przyczepą powyżej 12 t	h	190,00	140,00	195,00	178,33	235,00	140,00	179,72	140,00	235,00
Uprawa agregatem podorywkowym	ha	220,00	195,00	190,00	-	270,67	228,00	220,73	190,00	270,67
Uprawa agregatem uprawowym	ha	248,33	199,00	212,50	195,00	256,33	206,67	219,64	195,00	256,33
Włókowanie	ha	-	105,00	105,00	100,00	-	140,00	112,50	100,00	140,00
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	125,00	130,00	100,00	150,00	-	126,25	100,00	150,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	190,00	200,00	135,00	187,50	130,00	168,50	130,00	200,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	1100,00	1200,00	1000,00	-	-	1 100,00	1 000,00	1 200,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	496,67	455,00	500,00	510,00	410,00	500,00	478,61	410,00	510,00
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	406,67	418,00	447,50	475,00	403,50	588,67	456,56	403,50	588,67
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	-	812,50	-	812,50	812,50	812,50
Zbiór traw przyczepą samozbierającą	ha	-	155,00	-	160,00	-	-	157,50	155,00	160,00
Zbiór traw sieczkarnią polową	ha	-	-	-	-	580,00	-	580,00	580,00	580,00

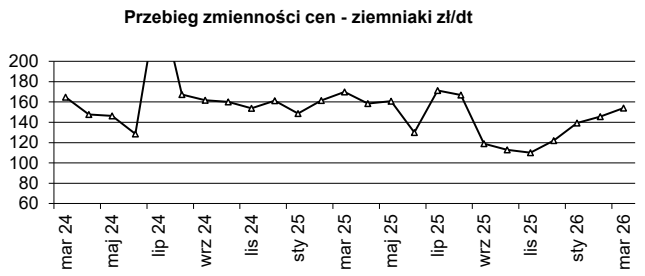

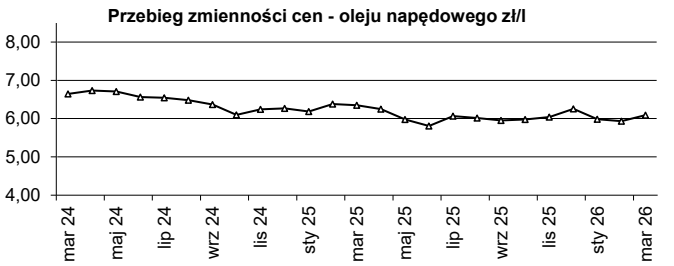

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

eprasa.pl c81c225834

Średnie ceny zakupu/sprzedaży użytków rolnych

w I półroczu 2026 r. obowiązują od dnia **9.03.2026 r.**

Województwo	Grunt orny			
	ogółem	dobry (klasy I, II, IIIa)	średni (klasy IIIb, IV)	słaby (klasy V, VI)
	w złotych za hektar			
Dolnośląskie	57333	69103	55079	44826
Kujawsko-pomorskie	82704	99286	82272	62197
Lubelskie	58501	76128	54325	42250
Lubuskie	45503	54909	47353	41230
Łódzkie	72129	86613	76901	57811
Małopolskie	65987	77654	63250	41667
Mazowieckie	72418	87407	78071	58308
Opolskie	69966	94333	65957	55800
Podkarpackie	48225	58439	47076	35564
Podlaskie	79168	113333	83035	74132
Pomorskie	67013	81273	68433	56885
Śląskie	61222	81731	62936	43659
Świętokrzyskie	59193	72740	49833	37655
Warmińsko-mazurskie	63704	67500	66258	55610
Wielkopolskie	97394	123333	102253	73669
Zachodniopomorskie	43600	53000	45059	32400
POLSKA	**69752**	**83177**	**70859**	**57092**

*) zastosowanie ma średnia cena zakupu / sprzedaży użytków rolnych w I półroczu 2025 r.

Informacje o średnich cenach gruntów ornych wykorzystywane są przez banki w procesie udzielania kredytów z następujących linii: Kredyty na inwestycje w rolnictwie i rybactwie śródlądowym (linia RR), Kredyty na zakup użytków rolnych (linia Z), Kredyty z częściową spłatą kapitału na zakup użytków rolnych przez młodych rolników (linia MRcsk).

Oceniając plany inwestycji bierze się pod uwagę ceny z uwzględnieniem jakości gruntów, przyjmując że:

- grunty dobre to grunty klas I, II, III a,
- grunty średnie to grunty klas III b, IV,
- grunty słabe to grunty klas V, VI,
- łąki oraz pastwiska klasy I i II zalicza się do gruntów dobrych,
- łąki oraz pastwiska klasy III i IV zalicza się do gruntów średnich,
- łąki oraz pastwiska klasy V i VI zalicza się do gruntów słabych.

Źródło: ARiMR

eprasa.pl c81c225834

RYNKI ROLNE

Wszystkie przedstawione poniżej dane są zbierane i udostępniane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, i udostępniane w formie tygodniowych biuletynów na stronie www.minrol.gov.pl

1. Średnie ceny w przedsiębiorstwach prowadzących zakupy zboża (zł/tonę, bez VAT)

Regiony: Centralno-wschodni - województwa: lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie; Południowy: dolnośląskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie; Północno-zachodni: kujawsko-pomorskie, lubuskie, pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. nld - niewystarczająca liczba danych do prezentacji

Towar		Polska				REGIONY											
						Centralno-Wschodni				Południowy				Północno-Zachodni			
		15.03	8.03	zmiana [%]		15.03	8.03	zmiana [%]		15.03	8.03	zmiana [%]		15.03	8.03	zmiana [%]	
				tygodniowa	roczna			tygodniowa	roczna			tygodniowa	roczna			tygodniowa	roczna
Pszenica	kons.	777	774	0,5	-16,5	742	739	0,4	-19,1	766	758	1,1	-18,4	798	795	0,4	-14,2
	pasz.	741	743	-0,2	-18,1	745	743	0,2	-15,1	726	726	0,1	-20,3	740	750	-1,4	-19,7
Żyto	kons.	624	619	0,8	-15,7	605	608	-0,6	-16,4	637	623	2,3	-15,1	634	632	0,4	-15,5
	pasz.	616	605	1,8	-14,7	594	599	-0,8	-16,0	nld	nld	--	--	627	612	2,4	-13,0
Jęczmień	kons.	747	747	-0,1	--	--	nld	--	--	--	--	--	--	747	762	-2,0	--
	pasz.	733	732	0,1	-7,7	722	727	-0,8	-14,0	709	693	2,3	-14,0	739	738	0,2	-5,4
	browar.	862	861	0,2	-15,2	nld	nld	--	--	--	--	--	--	859	903	-4,8	-19,5
Kukurydza	pasz. "mokra"	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	pasz.	768	756	1,5	-13,2	758	753	0,6	-10,4	854	822	3,9	-6,6	764	752	1,5	-13,6
Owies	kons.	565	nld	--	-31,3	--	--	--	--	--	--	--	--	565	nld	--	-31,3
	pasz.	574	564	1,7	-25,2	573	560	2,5	--	nld	nld	--	--	579	587	-1,4	-23,7
Pszenżyto	pasz.	682	679	0,4	-16,5	677	679	-0,3	-16,3	675	681	-1,0	--	688	679	1,3	-16,6

2. Porównanie aktualnych cen zakupu zbóż oraz sprzedaży mąk i otrąb w przedsiębiorstwach z cenami w analogicznym okresie lat ubiegłych

Rodzaj ZIARNA		15.03	Zmiana ceny (%) w stosunku do:											
			tydzień temu	miesiąc temu	rok temu	2 lata temu	3 lata temu	4 lata temu	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat	3 lat	4 lat
POLSKA														
PSZENICA	KONSUMPCYJNA	777,2	773,5	768,0	930,3	820,2	1222,1	1529,7	0,5	1,2	-16,5	-5,3	-36,4	-49,2
	PASZOWA	741,3	743,2	744,0	905,4	799,5	1234,9	1538,5	-0,2	-0,4	-18,1	-7,3	-40,0	-51,8
ŻYTO	KONSUMPCYJNE	623,9	618,9	631,0	740,3	582,3	935,8	1224,9	0,8	-1,1	-15,7	7,1	-33,3	-49,1
	PASZOWE	616,1	605,4	612,0	722,4	598,3	966,6	1143,9	1,8	0,7	-14,7	3,0	-36,3	-46,1
JĘCZMIEŃ	KONSUMPCYJNY	746,5	746,9	801,0	nld	nld	909,3	1304,4	-0,1	-6,8	--	--	-17,9	-42,8
	PASZOWY	733,1	732,2	729,0	793,9	714,0	1040,3	1250,2	0,1	0,6	-7,7	2,7	-29,5	-41,4
	BROWARNY	862,2	860,8	850,0	1017,2	1177,6	1387,6	1477,3	0,2	1,4	-15,2	-26,8	-37,9	-41,6
KUKURYDZA	MOKRA	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	SUCHA	767,6	756,2	755,0	884,5	706,0	1202,9	1300,4	1,5	1,7	-13,2	8,7	-36,2	-41,0
OWIES	KONSUMPCYJNY	565,1	nld	536,0	822,2	976,1	1040,1	1070,2	--	5,4	-31,3	-42,1	-45,7	-47,2
	PASZOWY	573,8	564,1	580,0	766,8	665,0	1024,7	1055,0	1,7	-1,1	-25,2	-13,7	-44,0	-45,6
PSZENŻYTO	PASZOWE	682,2	679,4	689,0	817,0	672,8	1082,7	1318,5	0,4	-1,0	-16,5	1,4	-37,0	-48,3
MĄKA TORTOWA	(1 KG) TYP 450	1654,7	1575,5	1591,0	1735,2	1737,2	2525,2	2253,8	5,0	4,0	-4,6	-4,8	-34,5	-26,6
MAKA PSZENNA	PIEKARNICZA	1250,6	1245,4	1255,4	1397,0	1420,0	1927,0	2008,5	0,4	-0,4	-10,5	-11,9	-35,1	-37,7
OTRĘBY PSZENNE	LUZ	453,8	439,9	436,6	513,7	437,9	843,3	844,3	3,2	3,9	-11,7	3,6	-46,2	-46,3

3. Ceny zakupu tuczników wg EUROP w kraju i makroregionach (bez VAT)

(masa ciepła poubojowa zł/t)

Regiony: Północny - województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, Środkowo-wschodni: łódzkie, mazowieckie, podlaskie, Południowo-wschodni: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, Zachodni: dolnośląskie, lubelskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Klasa półtusz	Polska			REGIONY											
				Północny			Środkowo-Wsch.			Południowo-Wsch.			Zachodni		
	mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)	
	15.03	tygodniowa	roczna	15.03	tygodniowa	zmiana [%]	15.03	tygodniowa	zmiana [%]	15.03	tygodniowa	zmiana [%]	15.03	tygodniowa	zmiana [%]
S	7 355	4,5	-2,0	7 410,3	4,9	-0,4	7 117,3	3,2	-5,6	7 406	5	-1,0	7 476,8	4,9	-0,7
E	7 316	4,7	-1,1	7 336,9	5,6	0,0	7 126,9	4,0	-4,1	7 345	5	-0,4	7 401,6	4,8	-0,3
U	7 066	5,2	0,2	7 036,1	5,7	0,6	6 893,7	5,0	-1,9	7 099	6	0,8	7 144,3	4,9	0,5
R	6 787	5,3	0,5	6 642,1	5,1	0,1	6 610,3	5,4	-0,8	6 751	6	0,6	6 918,4	5,0	0,3
O	6 487	6,6	0,6	6 270,3	6,0	-3,0	nld	-	-	6 347	5	0	6 729,6	8,2	1,0
P	6 299	8,0	0,2	--	-	-	nld	-	-	nld	-	-	nld	-	-
RAZEM	**7 309**	**4,7**	**-1,3**	**7 331,6**	**5,3**	**-0,2**	**7 100,4**	**3,6**	**-4,5**	**7 353**	**5**	**-0,6**	**7 405,8**	**4,9**	**-0,3**

4. Ceny zakupu bydła rzeźnego wg makroregionów

(waga żywca zł/t, tygodniowe zmiany cen oraz struktury zakupu w %)

Regiony: Północny - województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, Centralny: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, Południowy: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, dolnośląskie, opolskie, śląskie.

Kategoria bydła	POLSKA			REGIONY								
				Centralny			Południowy			Północny		
	w.ż (zł/kg)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)		mpc (zł/t)	Zmiana ceny (%)	
	15.03	tygodniowa	roczna	15.03	tygodniowa	zmiana [%]	15.03	tygodniowa	zmiana [%]	15.03	tygodniowa	zmiana [%]
Bydło ogółem	13,74	-2,67	14,24	14,05	-2,0	14,7	13,7	-3,7	13,9	12,85	-2,2	12,0
bydło 8-12 m-cy (Z)	14,30	-2,44	14,39	14,39	-0,9	9,8	14,2	-3,5	18,2	-	-	-
byki 12-24 m-ce (A)	14,92	-2,90	13,89	15,12	-1,8	14,8	14,8	-4,2	12,5	14,51	-3,6	14,1
byki > 24 m-cy (B)	14,88	-3,38	13,45	14,97	-3,1	13,9	14,7	-4,1	11,9	14,74	-2,8	14,1
wolce > 12 m-cy (C)	15,03	-1,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
krowy (D)	11,65	-2,31	16,58	11,87	-1,4	18,2	11,8	-3,7	16,2	10,87	-0,6	12,9
jałówki > 12 m-cy (E)	14,16	-2,06	18,83	14,31	-2,1	20,1	14,2	-2,2	18,9	13,25	-2,2	12,9

* z uwagi na wymóg nieidentyfikowalności danych ceny nie podano

Opracował: Andrzej Kamiński

eprasa.pl c81c225834

Zachodniopomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

ZACHODNIOPOMORSKI MAGAZYN ROLNICZY

Specjalistyczne czasopismo dla rolników, doradców, ogrodników i miłośników wsi

ZAMÓW PRENUMERATĘ!
WWW.ZODR.PL

10 razy w roku | praktyczne porady, technologie, ekologia, wieś
Dla rolników i miłośników wsi
Kolportowany przez doradców terenowych ZODR

www.zodr.pl

Warunki prenumeraty

WARUNKI PRENUMERATY W 2026 ROKU
Prenumerata jest prowadzona w 18 PZDR na terenie całego województwa. Roczna cena prenumeraty 1 egz. u doradcy - 40,00 zł, prenumerata pocztowa - 80,00 zł (w przypadku większej ilości egz. prosimy o kontakt z redakcją). Zamówienia na prenumeratę należy przesyłać na adres: redakcja@zodr.pl lub sekretariat.barzkowice@zodr.pl, albo pocztą: ZODR w Barzkowicach, Redakcja 73-134 Barzkowice 2.
Wpłaty na prenumeratę przyjmujemy na konto: Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie 10 1130 1176 0022 2146 6320 0005

ZAMIESZCZENIE REKLAM (CENY BRUTTO)
Reklama w pełnym kolorze:
A4 - pierwsza emisja - 1 300 zł, kolejne - 1100 zł
A5 - pierwsza emisja - 650 zł, kolejne - 600 zł
Artykuł reklamowy A4 - 650 zł
Moduły (1 moduł 45x62 mm) - 50 zł/moduł

PRZYJMOWANIE REKLAM I OGŁOSZEŃ
Treść reklamy wraz ze zleceniem i oświadczeniem, że zleceniodawca zapoznał się z treścią Zasad ogólnych przyjmowania ogłoszeń i reklam... należy przesłać (**do 5. dnia w miesiącu poprzedzającym wydanie)** na adres redakcji. Formularz zlecenia, Zasady ogólne dot. reklamy oraz wymogi techniczne dostępne są na stronie www.zodr.pl/wydawnictwo.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Wydawca: ZODR w Barzkowicach, www.zodr.pl
Redakcja: ZODR w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 479 40 73, 479 40 41
facebook.com/zodr.barzkowice
e-mail: redakcja@zodr.pl
Zespół: Sylwia Lenard (redaktor naczelna)
Weronika Rybij, Milena Worach (skład, projekt okładki),
Druk: TOP DRUK Sp. z o.o., sp. k., ul. Nowogrodzka 151a, 18-400 Łomża, nakład 1200 egz.

OGŁOSZENIA ROLNIKÓW

KUPNO

Czyszczalnie do zboża i nasion Pektus, Rofama, CZ Major. Tel. 504 910 322.

Ciągnik Zetor Forterra, agregat uprawowy 3 m, formownica do redlin ziemniaków, sadzarka do ziemniaków talerzowa. Tel. 795 807 728.

Bizon Rekord, BS, Class, sortownik do ziemniaków, pług obrotowy Kverneland Famarol, siewnik zbożowy, agregat siewny, opryskiwacz ciągany na kołach Pilmet. Tel. 790 318 118.

Rozsiewacz wapna rcw Unia Brzeg, dmuchawę do zboża ssąco-tłoczącą POM Augustów, przyczepę rolniczą. Tel. 511 924 809.

Ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy; siewnik do kukurydzy i rozsiewacz nawozu. Tel. 728 032 907.

SPRZEDAŻ

Gruber Unia Grudziądz 3 m, agregat podorywkowy – maszyna w dobrym stanie, zabezpieczenia sprężynowe, 7 łap, rok. prod. 2008, cena 11 600 zł. Tel. 667 554 356.

Bizon na części, silnik na części, heder nowy typ z wózkiem, silnik na chodzie - super stan, sortownik do ziemniaków rolkowy. Tel. 698 087 689

Kontakt z nami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2
tel. (91) 479 40 10; 15, (91) 561 37 00
e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin, tel. (94) 341 87 30
e-mail: koszalin.oddzial@zodr.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard
tel. (94) 312 04 10,
e-mail: bialogard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Choszcznie, ul. Grunwaldzka 36, 73-200 Choszczno
tel. (95) 765 27 93
e-mail: choszczno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Drawsku Pomorskim
ul. Piłsudskiego 21, 78-500 Drawsko Pomorskie
tel. (94) 363 22 64
e-mail: drawsko.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryficach, ul. Wojska Polskiego 57/5, 72-300 Gryfice
tel. (91) 384 71 52
e-mail: gryfice.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryfinie zs. w Baniach, ul. Targowa 19
74-110 Banie, tel. (91) 416 80 62
e-mail: gryfino.pzdr@zodr.pl

PZDR w Goleniowie zs. w Nowogardzie
ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel. (91) 392 71 75
e-mail: goleniow.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kamieniu Pomorskim
ul. Mieszka I 6a, 72-400 Kamień Pomorski
tel. (91) 382 34 98
e-mail: kamien.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kołobrzegu
ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel. (94) 352 40 30
e-mail: kolobrzeg.pzdr@zodr.pl

PZDR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin
tel. (94) 342 79 29
e-mail: koszalin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Łobzie, ul. Sikorskiego 6, 73-150 Łobez
tel. (91) 397 09 21
e-mail: lobez.pzdr@zodr.pl

PZDR w Myśliborzu, ul. Spokojna 13, 74-300 Myślibórz
tel. (95) 747 93 51
e-mail: mysliborz.pzdr@zodr.pl

PZDR w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
tel. (91) 570 48 75
e-mail: pyrzyce.pzdr@zodr.pl

PZDR w Sławnie zs. w Darłowie
ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
tel. (94) 314 00 00
e-mail: slawno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Stargardzie
Barzkowice 2, 73-134 Barzkowice
tel. (91) 479 40 33
e-mail: stargard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinku
ul. Witolda Pileckiego 8-9, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 374 00 54
e-mail: szczecinek.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinie
ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin
tel. (91) 484 51 55
e-mail: szczecin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Świdwinie, ul. Kołobrzeska 47, 78-300 Świdwin
tel. (94) 365 35 57,
e-mail: swidwin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz
tel. (67) 258 97 30
e-mail: walcz.pzdr@zodr.pl

Numery kontaktowe do wszystkich doradców dostępne są na stronie www.zodr.pl/kontakt

eprasa.pl c81c225834

XXXVIII BARZKOWICKIE TARGI ROLNE

AGRO POMERANIA

11-13 WRZEŚNIA 2026

70 LAT ZACHODNIOPOMORSKIEGO DORADZTWA ROLNICZEGO

www.zodr.pl/targi-rolne

eprasa.pl c81c225834

Zachodniopomorski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach

WYSTAWA OGRODNICZA
BARZKOWICKA WIOSNA

9-10 MAJA 2026

WSTĘP WOLNY!

KONTAKT
wystawa@zodr.pl

tel. 91 479 40 52
91 479 40 54

"Zapylacz za wiedzę"
Wygraj drzewko owocowe

eprasa.pl c81c225834